

Mlašč tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 36

V Celovcu, dne 5. septembra 1951

Cena 70 grošev

Otroški vozički
otroške posteljice

v največji izbiri in poceni

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggass

1951-52

Zopet se bodo odprle učilnice mladine po vsej deželi. Učitelji in učeča se mladina bodo šli z novimi močmi na delo. Čas tirja od enih in drugih naporov v dosego zastavljenih ciljev.

Eden izmed nujnih predpogojev za uspeh v šoli se je v veliki meri zopet vrnil v šolske prostore: strankarsko politična vsiljivost, ki je celo desetletje obremenjevala mladino, je prenehala. V šoli je zopet politični mir.

Drugo, kar nujno in močno vpliva na razvoj mladine in na šolske uspehe, pa je na naših dvojezičnih šolah narodnopolitično vzdušje. Koliko je pripravljenosti pri učiteljih, da zadosijo potrebam dvojezičnih šol, voditi otroke — in sicer slovenske in nemške otroke — s tisto ljubeznijo in vne-mo, ki je predpogoj vsakemu uspehu v šoli? V tem pogledu pa moramo ugotoviti, da je položaj neizdrav, zastrupljen in v kolikor na tem polju še ni bilo zadosti razbitosti, so še tekom poletja politiki in časopisi doprinesli svoje. Zdi se nam nerazumljivo, da šolska oblast in sicer pristojna šolska oblast k tej gonji molči, čeprav ima v rokah resolucijo strokovnih učiteljev dvojezičnih šol z dne 8. septembra 1950. V tej resoluciji učitelji dvojezičnih šol in sicer tisti, ki v resnici šolsko odredbo tudi izvajajo, zahtevajo od deželne vlade potrebne zaščite pred politično gonjo. V tej resoluciji učitelji, da posebno poudarimo učitelji domačini-Korošci, naglašajo izredne uspehe dvojezičnih šol povsod tam, kjer se v resnici učitelj z ljubeznijo tudi posveti svojemu delu. V tej resoluciji učitelji ugotavljajo, da bi mogli v resnici govoriti le o prikrajanju slovenskih otrok. V tej resoluciji zahtevajo učitelji prepotrebnih učnih knjig za dvojezične šole. Minilo je ravno leto in vprašamo deželni šolski svet in koroško deželno vladu, kaj sta ukrenila, da se take knjige pripravijo in izdajo. Deželni šolski svet in deželna vlada dobro veda, da so vse knjige pošle in da je uspešno poučevanje brez knjig nemogoče. Ali res odgovarja to zadržanje pristojnih krogov mišljenju najvišjega predstavnikar dežele, da bo treba s knjigami za dvojezične šole pač čakati do državne pogodbe?

Gotovo ni volja staršev, da so otroci tudi to novo šolsko leto prisiljeni ostati brez učnih knjig! Pravica staršev je, da take knjige zahtevajo.

Ali naj dodamo v dokaz, kako bojkotira šolska oblast dvojezične šole, še dejstvo, da so na šolskih poslopih napisi, ki se ne ozirajo na slovenski pravopis, kakor je to na ljudski šoli v B., kjer so mojstri zapisali „Ljudska šola“. To samo je že zadosten dokaz, da šolski upravitelj ni na mestu, če že izvajamo vse drugo, kar se na tej šoli dogaja že od februarja meseca; okrajnemu in deželnemu šolskemu nadzorniku pa še ni uspelo, izvesti disciplinarno preiskavo.

Nad 15.000 otrok je na dvojezičnih šolah in vsem tem otrokom posvečajo „odgovorni“ tako malo pažnje!

Pred tednom je potoval po deželi ameriški predstavnik za kmetijstvo, g. Hendricks. Kazali so mu enajsto kmetijsko šolo. Ponovno smo ameriške kroge opozorili na nemogoče stanje v tem pogledu in vedno smo dobili zagotovilo, da ameriška gospodarska misija nima nikakega interesa na ponemčevanju, marveč ima kar največji interes na tem, da se v deželi dvigne produkcija kmetijstva in le za to doprinašajo ogromne denarne prispevke. Krivda je torej edino na koroških političnih krogih, da Slovenci do danes še nismo prišli do kmetijske šole, da je južni del dežele, kateri doprinaša k prehrani koroških mest kar velik doprinos, ravno z ozirom na strokovno izobrazbo popolnoma zanemarjen.

Vse to se godi v deželi, ki zatrjuje, da

„Kadar me skrbi za nas napade...“

Slovenski pesnik-prvak je v tihi uri doživetja šentjakobske Zale na ljubljanskem odru zapisal te-le besede iz čiste ljubezni do slovenske domovine:

„Kadar me skrbi za nas napade
in več nikjer ne bode naide,
se spomnim Zale na kolenih,
spet upov sem ognjenih
in vem: naj pride kar še koli,
za nas še zvesta Zala moli!“

Besede o Zalini zvestobi do domovine in njeni molitvi težke takó, da jih bomo morda doumeli šele nekoč, „ko več nikjer ne bode naide“.

Danes pa naj bi mislili mi vsi, prav vsi, na dekle, ki je dolgih sedem let trpelo v tujini, sedem dolgih let v molitvi in domači pesmi hrepenelo domov, samo domov med rojake, v Rož, k Mirku.

„Miklova Zala“ nam bodi visoka pesem najčistejše domovinske ljubezni! Nazaj v lepoto verne, zveste slovenske duše, nazaj v svet vzvišenih vzorov bogoljubja in domoljubja!

Šentjakobska „Miklova Zala“ na Gospojnico ob pol 8. uri zvečer na Miklo-vem travniku v Svatnah pa naj doprinese, da bomo vsi dobromisleči spet upov ognjenih za novo delo in lepšo bodočnost!

Delovni odbor „Roža“

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ROŽ“

vabi k igri

„MIKLOVA ZALA“

NA MALO GOSPOJNICO OB 19'30

na MIKLOVEM TRAVNIKU ob cerkvi v SVATNAH PRI PODROŠČICI.

Z večernima vlakoma iz Celovca in Beljaka dospejo gostje pravočasno v Podroščico, kjer čakajo vodiči. Vozovi in avtobusi se ustavijo pri Narodnem domu v St. Jakobu.

Vstopnice po 5.- in 3.- šilinge se prodajajo na igralnem prostoru. Tod skrbijo za red posebni reditelji.

V slučaju slabega vremena se igra preloži na nedeljo, dne 9. septembra, ob istem času.

Rojaki! Vabimo Vas na prireditev edinstvenega značaja. Z obilnim obiskom nagradite trud igalske družine.

Delovni odbor „Roža“

Gradiščanska — ob 30-letnici

Pred tridesetimi leti se je prebivalstvo Gradiščanske, ki je bila do takrat sestavni del Madžarske z veliko večino odločilo, da ne želi več ostati pri Madžarski, ampak hoče živeti v Avstriji.

Po narodnosti prebivalstvo Gradiščanske ni enotno, ker živi med nemško večino še manjšina, okrog 50.000 gradiščanskih Hrvatov. Kakor Slovenci na Koroškem, se morajo tudi gradiščanski Hrvati boriti za svoje narodnostne pravice, ki so sicer v ustavi tudi njim zagotovljene, toda ustava in njena zadevna določila so večkrat le na papirju. Vendar pa zgleda, da imajo pri boju za svoje pravice gradiščanski Hrvati malo manjše težave in manjša nasprotovanja, kakor pa koroški Slovenci.

Žive tu enakopravni narodi, da imajo Slovenci na jezikovnem in kulturnem polju vse pravice.

Že 29. decembra 1950 je vložil Narodni svet koroških Slovencev na prosvetno ministrstvo in na deželni šolski svet vlogo, da se prizna slovenščini položaj drugega deželnega jezika, ker bomo mogli šele nato govoriti o jezikovni enakopravnosti.

Kljub temu, da predvidevajo predpisi za reševanje vlog, da mora oblast vsako vlogo rešiti tekom 6 mesecev, še do danes, po osmih mesecih, nismo dobili odgovora. Pa bo le držala beseda nekega dunajskega mi-

Ob tridesetletnici Gradiščanske je postala Gradiščanska, ki je bila doslej vključena v dunajsko nadškofijo, samostojna tudi v cerkvenem oziru. Dosedanji apostolski administrator dr. Jožef Schoiswohl je bil namreč te dni posvečen za gradiščanskega škofa s sedežem v gradiščanskem glavnem mestu, v Železnem (Eisenstadt).

Ob tridesetletnici obstoja Gradiščanske koroški Slovenci pozdravljajo gradiščanske Hrvate in jim želijo, da bi imeli pri boju za narodnostne pravice in za dosego enakopravnosti vseh narodov v avstrijski republiki čim več uspeha ter bi tako doprinesli do prijateljstva in mirnega sožitja sosednih narodov v tem tako važnem delu Srednje Evrope.

nistrskega svetnika: „Pa saj ne moremo vsake pol leta poslati odklonilne rešitve slovenskih vlog“.

Sicer pa moramo tudi beležiti, kar je zapisal katoliški list „Volksbote“, da je bilo v prvih povojnih letih pač potrebno Slovincem nekaj nuditi — mišljena je dvojezična šola — ker je bila dežela v nevarnosti, danes pa je položaj drugačen, danes pa tirjamo „Elternrecht“.

Zadeva pa je tako resna, da ne prenese nobene šale. Zgodovina melje počasi, vendar neusmiljeno. Rayno to so pokazali dogodki zadnjega desetletja.

KRATKE VESTI

Avstrijski vladi je dala ameriška misija za obnovo gospodarstva na razpolago 750.000 dolarjev za nakup mesa v inozemstvu. — Vlada je spremenila prvotno uredbo o dveh brezmesnih dneh v toliko, da je dovoljena prodaja drobovja (jetra, pljuča, srce, ledvice) in pa prodaja ovčjega mesa tudi v torek in petek.

V kraju Ossiachberg pri Beljaku sta tri-letni Kurt in štiriletni Siegfried obirala in jedla volčje črešnje. Oba sta po hudih mukah zaradi zastrupljenja umrla v beljaški bolnici.

Na Koroškem bo letošnjo jesen vstopilo v ljudsko šolo 11.418 novih učencev in v srednjo šolo, računajo, da se bo prijavilo 5630 novih učencev.

Jugoslovanska vlada je uradno sporočila, da je pripravljena izpustiti zagreškega nadškofa Štepinca iz zaporov, ako bi ta po izpustitvi odšel v samostan. — Vatikan pa vztraja na zahtevi, da mora nadškof Štepinac — ker ne prizna njegove krivde — spet prevzeti vodstvo zagreške nadškofije.

Združene države, Velika Britanija in Francija so sklenile, da bodo dale v prihodnjih šestih mesecih Jugoslaviji nadaljnjo gospodarsko pomoč v znesku 50 milijonov dolarjev.

Posebno sodišče v Ammanu (Transjordani-ja) je obsodilo od desetih obtožencev, ki so bili obdolženi zarote proti kralju Abdul-lahu (ki je bil v Jeruzalemu umorjen), šest na smrt.

Glavni predmet razgovorov treh zunanjih ministrov (Združene države, Velika Britanija in Francija), ki se bodo sestali dne 10. septembra v Washingtonu, bo vprašanje ureditve razmerja z Nemčijo in pa vprašanje spremembe italijanske mirovne pogodbe, s tem v zvezi pa tudi vprašanje Trsta.

Na Francoskem je zbolelo večje število oseb, ki so uživali kruh iz moke, katere je vsebovala precej zmletih rženih rožičkov in strupene ljulike. Okrog 40 oseb so prepe-ljali v bolnico.

V Avstraliji so zaradi velike ponudbe v zadnjem času znatno padle cene volni.

Pri volitvah v poslansko zbornico na Novi Zelandiji so dobili nacionalisti 47 poslancev, delavska stranka (laburisti) pa 33 poslancev. Že sedaj tvorijo vladno večino nacionalisti.

Vlada Velike Britanije namerava čim bolj izločiti vse prekupce pri prodaji kmetijskih pridelkov. V vseh večjih krajih bodo s podporo vlade ustanovili tržnice, kjer bodo ob gotovih dneh kmetje (ali njihove organizacije) prodajali pridelke naravnost potrošnikom. S tem bi dobili kmetje več za svoje pridelke in potrošniki bi mogli te pridelke ceneje kupiti.

Velikanski požari, ki divjajo v Braziliji, so uničili okrog 200 kvadratnih kilometrov gozda in vpepelili okrog 200 kmečkih domacij. Pri tem je v neki hiši zgorela mati z osmerimi otroki.

OTVORITEV TINJSKEGA MOSTU

V nedeljo, dne 9. septembra t. l. bo otvoren dravski most med Tinjami in Kamenom. Slovesno blagoslovitev bo izvršil preč g. prošt tinjski, Anton Benetek, po sveti maši, ki bo pri mostu na prostem.

CELOVŠKI SLOVENC, POZOR!

V soboto, dne 8. septembra, ob 17. uri vozi posebni avtobus iz Celovca v St. Jakob v Rožu. Kdor hoče videti igro „Miklova Zala“, katero bodo igrali tokrat na prostem v Svatnah pri St. Jakobu, naj se javi v uredništvu lista, Mohorjeva hiša, Viktringer Ring 26, pritličje na levo. Prijave sprejemamo do petka, 7. septembra, do 12. ure.

Ne zamudite te ugodne prilike!

Politični teden

Smemo pred novo pozitivno hladno vojno. Na mnogih mestih bosta Zpad in Vzhod spet merila svoje moči. Medtem, ko se obe strani mrzlično oborožujeta, vodijo politiki boj za zeleno mizo in njih želje in zahteve se merijo po številu vojakov in moči oboroževalne industrije, ki stoji za njimi. To dejstvo ni razveseljivo, toda resnično. Največji „spopad“ v letošnjem letu je po vsem videzu te dni v San Franciscu, kjer podpisujejo mirovno pogodbo z Japonsko. 52 držav je navzočih, med njimi sta tudi sovjetska in japonska delegacija. Japonsko delegacijo je pri njenem odhodu sprejel UNO-poveljnik general Ridgway in povdaril, da bo s sklenitvijo mirovne pogodbe z Japonsko dovršeno eno izmed najboljših in edinstvenih dejanj v zgodovini svetovne diplomacije. — Mirovna pogodba z Japonsko je namreč sestavljena izključno po načelih Atlantske listine in ne povdarja razlike med zmagovalcem in premagancem, temveč je njuno bodoče razmerje določeno na podlagi enakopravnosti. V okviru zasidanih v San Franciscu bodo sklenjene še razne vojaške pogodbe med Ameriko in nekaterimi državami britanskega kraljestva. Te države, kakor n. pr. Avstralija, imajo vsled svoje zemljepisne lege skupne obrambne interese z Ameriko. V kolikor take pogodbe ne ugajajo Angležem, jih vendar tudi preprečiti oziroma nadomestiti ne morejo. V osnutku teh pogodb tudi nikjer ni najti imena Velika Britanija.

Sovjetska delegacija je prispela tri dni pred pričetkom konference. Njen voditelj Gromiko tokrat ni napravil običajnega vljudnostnega obiska pri Trumanu. Iz tega seveda ne gre napraviti kakšnih senzacionalnih zaključkov, vendar pa je tudi to dejstvo znak, da je v San Franciscu zelo vroče.

S sklenitvijo mirovne pogodbe z Japonsko dobe Amerikanci velikega in močnega zaveznika in ta naj bi bil nadomestilo za izgubo Kitajske.

Ameriška „totalna diplomacija“ pa ima tudi drugod po svetu dovolj opravka. Tako je po končanem dogovoru s Francijo prepuščala nadaljevanje svojega dela generalom. Ti sedaj nameravajo v Španiji postaviti 128 letalskih oporišč in s tem bi Iberski polotok postal ena sama velikanska letalonosilka. Ko Japonci z velikanskim navdušenjem pričakujejo podpis pogodbe, ki jih bo čez noč napravila enakopravne z njih zmagovalci, tako seveda tudi Španci pozdravljajo zanimanje, katerega je prav tako čez noč pokazala zanje Amerika. Francu se vsaj zaenkrat ni bati za oblast, medtem ko si lačni narod obeta od tega boljšega življenja. Približno isto, čeprav v drugačnih razmerah in po drugih vidikih, je z Jugoslavijo. Harrimanov obisk na Bledu, ki je toliko hrupa dvignil, je našel svoje nadaljevanje v Bonnu. Harriman je moral biti zelo navdušen nad vtisom, ki ga je dobil na Bledu, ker je na svojih kasnejših časnikarskih konferencah večkrat povdaril važno vlogo, ki jo ima Jugoslavija pri obrambi zapadnega sveta. Dejal je med drugim, da bo predlagal Trumanu, naj se Jugoslavijo

obravnavajo enakopravno z državami Atlantske zveze.

Gospodarske pomoči Amerike se tudi tukaj narod veseli.

Z naraščajočim zanimanjem Amerike za Jugoslavijo je tudi jugoslovansko stališče napram Italiji, kar se Trsta tiče, močnejše. Tri zapadne velesile se dovolj vidno odmakajo od znane izjave iz leta 1948, po kateri naj bi Svobodno tržaško ozemlje vrnilo Italiji.

Revizija mirovne pogodbe z Italijo?

Potem ko so zapadne velesile dolge mesece svetovali Italijanom, naj se pogode glede Trsta kar z Jugoslavo samimi, pa to ni imelo uspeha, hočejo to vprašanje reševati na konferenci zunanjih ministrov, ki bo 10. septembra v Washingtonu. Sicer je pravi namen predruženja mirovne pogodbe ta, da bi se Italija smela tudi mednarodno pravno bolje oborožiti.

Na Koreji se ne pogajajo več.

S tem seveda ni rečeno, da se po končani konferenci v San Franciscu ne bodo začeli spet pogajati. Med tem pa so komunisti spet obdoližili UNO, da so njeni vojniki v

nevtaliziranem področju napadli severno korejsko vojaško policijo. General Ridgway je spet odgovoril, da je to izmišljotina. Že prej je tudi odklonil poziv severnokorejskega vojaškega poveljstva, naj pošlje delegacijo, da preišče slučaj, ko naj bi UNO-letalo odrglo bombo v nevtaliziranem ozemlju.

Medtem pa je prišlo do večjih vojaških operacij, predvsem letalstva. UNO-bombniki so razrušili važno prometno križišče Rašin v bližini sovjetske meje. Ozadje dejstva, da Amerikanci ne pristanejo na potegnitev nevtalizirane cone na 38. vzporedniku, pa je menda pojasnil predsednik ameriškega odbora za municijo, ki je častnikarjem izjavil, da iz nadvse važnih strateških razlogov ni mogoče prepustiti področja med 38. in 39. vzporednikom sovražniku, ker bi ta s tem prišel v posest ene najvažnejših rudnin. Ta se imenuje wolfram in je zelo redka, je pa neobhodno potrebna pri izdelovanju oklopnikov, raketnih letal in atomskih bomb. Nad 38. vzporednikom v ozemlju, ki ga imajo zasedenega UNO-čete, ležita dva največja rudokopa wolframa na svetu.

Oborožen mir

Na cvetoči obali zapadnega dela Združenih držav, v San Franciscu, so se še enkrat zbrali zastopniki 52 narodov in držav, da se posvetujejo o japonski mirovni pogodbi in da to pogodbo podpišejo.

Na tej konferenci pa bo dana tudi najlepša in mogoče zadnja prilika, da se posvetujejo zastopniki narodov sveta, kako zagotoviti in ohraniti svetovni mir, da podpisane mirovne pogodbe ne postanejo le popisan papir.

TRUMAN ZA POVEČANJE OBOROŽITVE

Pred svojim odhodom v San Franciscu, kjer je predsednik Truman sam otvoril konferenco za sklenitev miru z Japonsko, je predsednik pozval državljane Združenih držav k podpisovanju obrambnega posojila Združenih držav. Nujno je namreč potrebno, da Združene države čim bolj in čim hitreje ojačajo svojo obrambno silo. Komunistem more po izjavah predsednika Trumana začeti z novo ofenzivo ne samo na Koreji, ampak na vsakem drugem delu sveta, tudi v Evropi in na Bližnjem vzhodu. Ameriške tovarne morajo zato proizvajati vedno več orožja, vse od najmodernejših raketnih letal pa do oklopnikov in vsega ostalega orožja.

JUGOSLAVIJA UPA...

V Evropi je gotovo Jugoslavija tista država, kjer bi bil sovjetski poizkus oboroženega spopada najlažje možen, ne da bi bila s tem že izzvana svetovna vojna. Zato pa v tem delu tudi Amerikanci s tako pospešeno naglico hitijo z oboroževanjem. Tega se zaveda tudi jugoslovanski predsednik, maršal Tito, ki je v posebnem razgo-

voru s časnikarji ameriškega časopisa v Nemčiji izjavil, da so po njegovem prepričanju Združene države danes že tako močne, da morejo preprečiti novo svetovno vojno.

Nadalje je maršal Tito naglasil, da sicer Jugoslavija ne bo pristopila k Atlantski obrambni zvezi, vendar pa bo svoje obveznosti do evropske celote v slučaju kakega oboroženega spopada ravno tako izpolnila, kakor da bi bila članica Atlantske zveze. —

V tej zvezi je zanimivo dejstvo, da bodo v kratkem odplule na obisk v Split britanske enote sredozemskega brodogoja. S tem bi ne samo Velika Britanija, ampak vse sile, ki imajo svoje vojno brodogoje v Sredozemskem morju, poudarile, da hočejo podpirati Jugoslavijo pri vsakem morebitnem napadu z vzhoda.

IN STALIN?

Ko se posvetujejo v San Franciscu o japonski mirovni pogodbi, je na predvečer te konference poslal sovjetski ministrski predsednik, generalisim Stalin, odgovor Mao-Tse-Tungu, ministrskemu predsedniku rdečih Kitajske. Ta se je namreč zahvalil Stalinu za vso pomoč, ki jo je nudil kitajskim četam proti Japoncem. Stalin v svojem odgovoru poudarja, da je bil kitajski narod tisti, ki je največ doprinesel k premaganju japonskega fašizma, proti kateremu mora biti še dalje na oprezu, da se ta fašizem s pomočjo Amerike ne obnovi.

Grčija in Jugoslavija

Nedavno so v Washingtonu prejeli poročila, po katerih so se v zadnjem letu razmere in gospodarstvo v Grčiji znatno popravile.

Nadalje navaja poročilo, da so promet med Grčijo in Jugoslavijo v veliki meri obnovili.

Na obiskovalce Grčije je napravila globok vtis odločnost, s katero je grški narod pripravljen braniti svojo domovino. Ti opazovalci tudi poročajo, da je napetost v vladnih vojaških krogih vzhodnega Sredozemlja nekoliko popustila. Sovjeti ali njihove podložnice niso izvršile napada na Balkanu. Napad na Jugoslavijo bi močno zadela tudi Grčijo. Vojaški krogi so sedaj mnenja, da nevarnost napada še ni minila. V primeru vojne bi mogla Grčija in Turčija skupaj v 35 urah mobilizirati približno 1.200.000 mož, medtem ko bi po teh cenitvah Jugoslavija morala postaviti drugi milijon vojakov. Sedanje vojaško moč Grčije cenijo na približno 250.000 mož in menijo, da jih bodo v šestih tednih zvišali na 500.000.

Opazovalci, ki so si lani ogledovali grške vojaške vaje, poudarjajo, da je predvsem važen borbeni duh, s katerim bi se borila grška vojska v primeru, da bi napadli njeno domovino. Ta borbenost je tudi značilna za turško vojsko, ki jo cenijo na približno en milijon vojakov.

MED ANGLIJO IN EGIPTOM

Britanski zunanji minister Morrison je rekel ob koncu prejšnjega meseca v parlamentu, da se navzočnost britanskih čet na področju Sueškega prekopa ne tiče samo angleško-egiptovskih odnosov, temveč so v zvezi s tem zahodni zavezniki in britanska državna skupnost naložili Angliji odgovornost za ves Srednji Vzhod. Brez oporišč na področju sueškega prekopa ni mogoče braniti niti Srednjega vzhoda — z Egiptom vred — niti Afrike.

EMIR FEISAL V VELIKI BRITANiji

Po tritedenskem obisku je Emir Feisal, zunanji minister Saudove Arabije, odpotoval iz Londona s svojo delegacijo. Foreign Office objavlja istočasno s poročilom o odhodu saudskega princa sledeče:

„Ob priliki obiska so se vršili razgovori o vprašanjih, ki zadevajo britansko vlado in vlado Saudove Arabije. V glavnem je šlo za razmejitve med Saudovo Arabijo in nekaterimi področji, ki so pod britanskim protektoratom na Piratski obali in za določitev suverenosti nad določenimi otoki in čermi v Perzijskem zalivu. Glede vseh teh problemov je bil dosežen znaten napredek. Razgovori so bili odkriti in prijateljski in so še bolj ojačali obstoječe stike med obema državama.“

GOSPODARSKA KONFERENCA COMMONWEALTHA

Dne 24. septembra se bo začela v Londonu konferenca ministrov Commonwealtha to je držav britanske skupnosti, ki bo posvečena vprašanjem proizvodnje in dobave surovin in tovarniških izdelkov. Zastopana bodo tudi kolonialna ozemlja.

AMERIŠKA OPORIŠKA V ŠPANiji

Ameriško obrambno ministrstvo je izdalo naslednjo izjavo:

Skupina častnikov, ki jo vodi letalski major James W. Spry, je odpotovala v Madrid. Skupino so imenovali poveljniki glavnih stanov na podlagi obiska pokojnega admiralja Forresta Shermana, ki je bil načelnik pomorskih operacij.

General Spry, ki vodi skupino, je trenutno poveljujoči častnik vojaške letalske prevozne službe atlantske divizije na letalskem oporišču Westover. Drugi letalski častnik je general H. Tibbets od ameriškega letalskega poveljstva v Washingtonu. Nadalje so v omenjeni skupini še: 2 brigadna generala, en kontreadmiral in dva podpolkovnika. Tej prvi skupini ameriških častnikov se je v nekaj dneh pridružilo še okrog 20 častnikov ameriške vojske.

NOVE POSTNE PRISTOJBINE od 1. septembra 1952

(vsi zneski v groših)

Dopisnica	100
pismo do 20 gramov	150
pismo do 250 gramov	220
pismo do 500 gramov	350

(Opomba: v kraju poštnega okoliša je pristojbina za dopisnico 70 in za navadno pismo 100 grošev).

Tiskovine:

do 20 gramov	30
do 50 gramov	40
do 100 gramov	60
do 250 gramov	120

Priporočnina	200
Ekspresnina	150

Paketi

	1.	2.	3.	4.
kg				
1	200	200	200	200
5	230	250	270	290

za vsak na-

daljni kg več	30	50	70	90
za 1. cono je razdalja do 75 km,				
za 2. cono je razdalja do 150 km,				
za 3. cono je razdalja do 375 km,				
za 4. cono je razdalja preko 375 km.				

Brzovjavne pristojbine:

Najmanjša pristojbina	500
vsaka beseda	50
nujni brzjavni: petkratna navadna pristojbina.	

Inozemstvo

Pismo do 20 g	240
za vsakih nadaljnjih	
20 g več	145
dopisnica	145
priporočnina	340
ekspresnina	500

Paketi:

do 1 kg šilingov	14.50
do 3 kg šilingov	17.90
do 5 kg šilingov	21.30

Japonska mirovna pogodba

Tednik „Time and Tide“ komentira sporočilo, da se hoče Sovjetska zveza udeležiti konference za japonsko mirovno pogodbo v San Franciscu in pripominja, da sovjetski pristane na udeležbo zahodnih sil ni presenetil, ker le-te pač niso mogle izključiti, da bi Sovjetska zveza ne sklenila v zadnjem hipu, da se udeleži dela za japonsko mirovno pogodbo, ki ga je pred tem bojkotirala; gotovo so pa zahodne sile zelo želele, da bi lahko v miru in brez motenj sklenile pogodbo z Japonsko.

Nastaja zdaj vprašanje, če Sovjetska zveza namerava ali sploh še bojkotira japonski mir. „Time and Tide“ piše: „Zahod se je že navadil na spremembo sovjetskih diplomatskih metod. Kadar kaže barometer na lepo ali mir, se pojavi Malik; kadar se pa kazalo obrne proti hladni vojni, Malik izgine in pojavi se Gromiko. Kljub temu se pa ne more trditi, da misli Sovjetska zveza, da ima še mnogo možnosti za zavlačevanje podpisa pogodbe s samo obstrukcijo za mizo konference. Zahodne sile so naravno odločene, da bodo preprečile vsako zlorabo v tem smislu.“

Skoraj po vsej Ameriki bodo lahko sledili mirovni konferenci z Japonsko, ki se bo začela 4. septembra v San Franciscu po televizijskem radiu. Posebni predstavnik predsednika Trumana pri pogajanjih z Japonsko, veleposlanik Dulles je ob tej priliki izjavil takole:

„Z veseljem sem zvedel, da bodo sedaj skoraj po vseh Združenih državah lahko sledili po televizijskem radiu mirovni konferenci v San Franciscu. Zato se moramo zahvaliti ameriški telefonski in brzjavni družbi, ki je pohitela, da razširi televizijsko mrežo in poveže vzhodno in zahodno obalo Združenih držav.“

„Konferenca v San Franciscu, ki ima nalogo, da na njej sklenejo mir, bo dramatična in največje zgodovinske važnosti. Nje se bo udeležilo približno 40 držav, Sovjetska zveza, azijske, afriške in tihomorske države, republike latinske Amerike in zahodnoevropske države.“

Po mojem mnenju, bo ta konferenca najbolj važna, od kar so leta 1945 ustanovili v San Franciscu organizacijo ZN.“

Ka so žumele lipe...

Ni težko uganiti, kako je prišlo do tiskane povesti Miklove Zale, te tako trpko preizkušene rožanske dečle iz Sreten pod Rožico. Naš veliki slovničar in tajnik Mohorjeve družbe, profesor Anton Janežič, je bil rodom iz Leš pri Šentjakobu in je imel dober posluh za starodavna izročila. Tako je čul od matere in sosedov o Zali, kako so jo izdano ujeli Turki, jo odvedli v suženjstvo, iz katerega se je nato čudežno rešila.

Jaka Špicar, pisatelj, dramaturg
Miklove Zale

Pripovedoval je o tem svojemu dokaj mlajšemu poklicnemu prijatelju profesorju Sketu in ga napotil, naj napiše za Mohorjeve Večernice Zalino povest. Sket je opetovano prepotoval Rož in prisluškoval ljud. izročilo o turških vpadih, si ogledal zgodovinske kraje in zajel zanimivo zgodbo v svoji znani povesti. Sket, ki je bil bolj slovničar in zgodovinar, kot pisatelj, je zbrano gradivo spretno preuredil, a se pri tem zavestno naslonil na premnoga zgodovinska dejstva iz vpadov Turkov na Koroško. Z nič manjšo skrbjo in ljubeznijo se je še poglobil v žitje in bitje tedanjega ljudstva in tako je razlagati svojevrstni čas okoli njegove povesti, ki jo je pozneje z večjo roko in ljubeznijo zdramatiziral za ljudske odre naš rojak Jaka Špicar.

Turki v deželi! Kresovi so jih naznanjali ljudstvu, ki ni imelo telefonov, časopisov in radioaparatorov. Mahoma so se strnile vasi in fare, moške in fantje so hiteli na utrdbe, mladina, žene, starci in živina pa v gorske soteske, katere so zaprli s ta-

bori. Moški svet se je zbral okoli svojega vodje in mu zaprisegel, da bo, če treba, z življenjem branil svoje drage. Ta nenavadna vzajemnost in pripravljenost sta koreninili v globoki tedanji vernosti in značajnosti, najodličnejši vrline naših prednikov.

Tako ljudstvo je zamoglo kljubovati nenavadnim preizkušnjam tistih časov — in to brez posebne organizacije, brez sodelovanja varnostnega in upravnega aparata in brez izumov sedanje tehnike in civilizacije. To je moral biti res velik, v sebi uravnotežen, občudovanja vreden rod! Le tako ljudstvo je zmoglo tudi najtežje trpljenje.

Krivicu bi delali sebi, če bi trdili, da so naši časi manj težki in naši križi manj bridki. Dve svetovni vojni ima ta rod za seboj in v prividu tretje se nahaja. Trpljenje se je do današnjih dni le še stopnjevalo in mu še ni videti konca. Bistvena pa je razlika med ljudstvom za Zalinoga časa in današnjim rodom. Kako malo je med nami še tiste pristrane otroške vernosti in kako malo smisla za skupnost in vzajemnost. Turki v deželi! Kaj bi že bilo: šli bi se naprej stranke in stranke, napredne in manj napredne, vlekli bi desno in levo, se kregali in

K uprizoritvi „Miklove Zale“ v Šentjakobu

prepirali za nič, medtem pa bi se rušili temelji naših domov in neprijatelj bi zavihel svoj bič nad nami — svojimi sužnji. Tako majhni smo postali! Tako majhni, da niti ne zmoremo več treznega pogleda na dogodke in na položaj okoli nas, ki bi moral biti še resnejše svarilo kot nekdanji kresovi, svareči pred Turkom.

Zala, Mirko in Almira

Zakaj tako radi gledamo „Miklovo Zalo“? Morda zato, ker le še tli v naših srcih želja po nekdanji širini velikih značajev: korenine kot je bil Serajnik; junak kot je bil Mirko; zvesta, ljubeča žena kot je bila Zala; vaška in farna vzajemnost, kot so jo kazali nekdanji rožanski kmetje; bogoljublje in in domoljublje, kot ga je gojil tedanji rod.

Jubileji v „Narodni šoli“

Proslava trojnega jubileja v „Narodni šoli“, ki bo v nedeljo, dne 23. septembra 1951, v št. Rupertu pri Velikovcu, bo nedvomno privabila vsakega rojaka, ki se zaveda velikega pomena šolskih sester za življenje naroda. Kdor količikaj more, bo prišel že zjutraj v št. Rupert. Saj gospodje župniki gotovo ne bodo užaljeni, ako bodo enkrat na kvaterno nedeljo pridigovali v bolj praznih cerkvah.

V št. rupertski farni cerkvi bo tedaj ob pol 10. uri slovesna sv. maša s slavnostno pridigo. Po službi božji pa bo še stanovsko

zborovanje žen in deklet, ki so kedaj koli in kjer koli bile gojenke šolskih sester. Na tem zborovanju bosta govorila duhovnik in laik. Popoldne se bomo pa zbrali v dvorani „Narodne šole“ k slavnostni akademiji, čigar podrobni spored bo pravočasno objavljen v našem listu. Istočasno bo v prostorih „Narodne šole“ tudi razstava cerkvenih paramentov, ki so jih izdelale šolske sestre.

Pripravljalni odbor jamči za to, da nikomur ne bo žal udeležbe na tej veliki slavnostni prireditvi.

Starši — dekleta!

Zopet se bližamo jesenskim mesecem in gotovo že delate eni kakor drugi načrte za zimske mesece.

Dobri gospodinjje je treba našim domovom in dobrih mater našim družinam.

Starši, vaša dolžnost je, da poskrbite svojim hčeram dobro strokovno izobrazbo!

Dekleta, vaša dolžnost je, da se pripravite za svojo bodočnost!

Gospodinjki šoli šolskih sester v št. Rupertu pri Velikovcu in št. Jakobu v Rožu že desetletja vršita to veliko izobra-

ževalno nalogo slovenskih gospodinj.

Starši so vsa leta z velikim zaupanjem pošiljali dekleta v imenovani šoli.

Gospodinja in kmetica upravlja največji del narodnega premoženja in ravno od nje zavisi gospodarsko blagostanje družine in naroda. Za to veliko nalogo je potrebna strokovna priprava.

Tudi letos bodo od 1. novembra naprej na obeh gospodinjjskih šolah polletni kmetijsko-gospodinjjski tečaji.

Prijavite, starši, pravočasno dekleta v gospodinjjsko šolo!

ZDRAVKO OCVRK:

Zakaj prihaja tako hitro?

Ptice odhajajo na jug.
Kaj je res že jesen?

Drevo na vrtu je sklonjeno od teže,
jaz pa sem tako prazen.

Vsak dan razgrinjam liste in pišem nanje.
Polno tega, kar me teži, je na njih
in vendar je vse samo hrepenenje
in nedokončana pesem.

Zakaj prihaja tako hitro?

Dva križa

V sredini mesta ob križišču cest
na steber je razpelo prikovano,
umetniško izražena bolest,
Odrešenik z globoko rešno rano.

Srečujejo se noč in dan ljudje
na poti mimo božjega Trpina,
pa redkokdaj se kdo na križ ozre
in brez srca izreče: „Umetnina!“

Na gorski trati blizu sivih sten,
ob ozki poti, ki drži do staje,
stoji drevo življenja — križ lesen,
privezan z žico, da se ne omaje.

Zajeda vanj se časa ostrí zob,
od dežja barva je že vsa izprana,
bršljan ovija trhli strehi rob
in kot razpoka zeva srčna rana.

Umetnosti nobene tukaj ni,
iz lipovine staro je razpelo;
pastir že dolgo v hladnem grobu spi,
živi pa še njegovo skromno delo.

Brni studenček tu kristalno čist,
nad njim planike zaljšajo pečine,
tu slednji potnik vzdihne:

„Hvaljen Krist!“
ter Mu pokloni encijan s planine.

In kadar dan odhaja v zvezdno noč,
na paši ogenj Zanj srce ogreva,
večerni ave — spev iz bornih koč
pa Križanemu slavo razodeva.

Izganjajo Te danes ven iz mest,
napuh sveta Ti božjo čast odreka;
a tu na gori narod vdan in zvest
z zaupanjem pred Kralja v prah
pogleka.

Limbarski

VABILO

Rozalsko žegnanje pri Sv. Hemi bo dne 16. septembra. — Nastopili bodo skupni pevski zbori sosednjih župnij. — Romarji, pristrčno vabljeni!

R. L.:

Ob 400-letnici prve slovenske knjige

(I. nadaljevanje)

Ker so te verske knjige po nauku Luthrova in drugih reformatorjev postale tako direktno važne za izvrševanje verskih dolžnosti, jim je nenadoma pripadel izreden pomen. Reformatorji so zahtevali, da mora biti liturgični jezik vsakomur razumljiv, to pa latinščina, ki je bila doslej glavni liturgični jezik, ni bila. V tem so se naslanjali reformatorji na 14. poglavje Pavlovega pisma Korinčanom. Obredni jezik v Cerkvi mora torej biti jezik dotičnega ljudstva. Pa tudi za svoj nauk, da bodi sv. pismo posredovalec zveličanja in da mora torej v vsako hišo, so se sklicevali na besede sv. Pavla: „in vsak jezik bo slavil Boga“.

Vse to moramo vedeti, če hočemo pravilno razumeti versko življenje v 15. stoletju, predvsem pa protestantizem. Kot prva zahteva novega nauka se je torej za nemške protestante pojavila potreba, prevesti sv. pismo na nemški jezik in to delo je izvršil Martin Luther sam. V nadaljnjem razvoju so sledile potem tudi še druge verske knjige, napisane in natisnane v nemškem jeziku ter v veliki množini razširjene med nemški narod, pa tudi med ostale

evropske. In ni dvoma, da se je po tej poti seznanil z nemškim protestantskim gibanjem ter njegovimi nauki tudi začetnik in glavni predstavnik protestantizma na Slovenskem, Primož Trubar.

Naša današnja naloga ni niti očrtati cerkvene razmere pri nas v 15. stoletju, ki so privedle do protestantizma, niti podajati življenjepisa Primoža Trubarja, temveč primerno razmotriti nastanek in pomen prve slovenske tiskane knjige, razložiti ga iz časovnih razmer.

Nedvomno je, da so ideje nemškega protestantizma močno vplivale na nekatere slovenske duhove, vendar pa je gotovo, da protestantizem na Slovenskem korenini vsaj v enaki meri v samostojnih, spontaniziranih in odporu zoper v Cerkvi vladajoče razmere. Ena izmed gibalnih sil našega protestantizma je bil prav izredni humanistični študij vodilnih duhov tedanjega časa, kakor so bili na primer katoliški tržaški škof Peter Bonomo, Primož Trubar in drugi. Humanistični pisatelji, kot je bil Erasmus Rotterdamski, so bili duhovna hrana teh mož. In upravičena je domneva, da sta si Bonomo in Trubar predstavljala pod tem le izpremembe v okviru katoliške Cerkve same, ne pa toliko kot novo samostojno cerkev. Razvoj pa je potem oba, a zlasti Trubarja, potegnil za seboj.

Temelječ na glavnih naukih Luthrove vere je Trubar videl, da so razmere, potrebe in naloge verske reforme pri nas dokaj

slučne nemškim. Biblijo ali sveto pismo je tudi on smatral za oporo verskega in cerkvenega življenja in mu je torej tu zrasla iznenada naloga, to obširno zgodovinsko sveto delo — prevesti v slovenski jezik. Kot vemo iz naše slovstvene zgodovine, je on sam prevedel le Novi testament (od leta 1557 do 1577), celotna naša Biblija je izšla šele 1584 pod vodstvom in v prevodu Trubarjevega mlajšega sodelavca Jurija Dalmatina ter jo na kratko imenujemo „Dalmatinova Biblija“. Da pa bi ljudje ta sveti tekst lahko razumeli — Trubar je prevajal sveto pismo po Luthrovi nemški izdaji — je bilo prej potrebno dvoje:

1. Ljudi poučiti o glavnih naukih nove vere, o njenih resnicah;

2. Ljudi naučiti slovensko brati in pisati.

Kako je Trubar izvršil naloge, katere si je bil zastavil za dosego svojih ciljev, priča o njegovem velikem pisateljskem in organizatorskem talentu.

Da bi tema dvema nujnima potrebama nove vere zadostil, je leta 1551, torej pred 400 leti izdal omenjeni dve knjižici in sicer:

Abecedarij ter v istem majhen katekizem pod naslovom: „Abecedarium und der klein Catechismus. In der windischen Sprach“, kot drugo knjižico pa: Catechismus. In der windischen Sprach. Medtem ko se je v prvi knjižici kot pisatelj skril in pravi samo, da je „od aniga Peryatila vseh Slovenzou“, je v drugi dejal, da jo je napisal ilirski domoljub, „durch Philopatium Illyricum“.

Knjižici je natisnil tiskarnar Ulrich Morhart v Tübingenu, skrit za pseudonimom: Jernej Skurjaniz.

Prva knjižica je bila namenjena predvsem mladini in nemščine neukemu ljudstvu; v slovenskem predgovoru je Trubar ta namen izrecno razložil. Drugo knjižico je pa namenil učiteljskemu stanu, farmoštrom, pridigarjem, šolmoštro in staršem. Takole pravi: „Natu vas, zvejsste, brunne farmoštore, pridigarje, šulmuštore in stariše inu vse, te, kir znajo brati, per sodnim dnevi opominam ter prosim, da vi v cerkvi, v šuli, doma inu kir vkupe pridete, te preproste vučite le-te štuke naše prave krščanske vere, nim naprej berite inu pujte vsak praznik, de ti mladi ter stari je bodo umejli inu prov zastopili.“

Ti dve knjižici nista imeli onega uspeha kot se ga je Trubar nadejal. Plemstvo, stanovni, meščani, večinoma protetantske vere, jih niso rabili; kmetje, zvesti katoliškemu nauku, so jih odklanjali. Trubar je prišel v denarne stiske, iz katerih mu je pomagal škof Peter Pavel Vergerij. Majhen vzrok nerazumevanja je ležal tudi v tem, ker sta bili knjižici tiskani v nemških ali gotških črkah, zato je Trubar leta 1555 obe ponatisnil v latinskih črkah. Ta čas je bil deležen že tudi denarne podpore kranjskega plemstva. Pomen teh dveh knjižic, če pogledamo z zgodovinskega stališča, je pa zelo velik.

(Dalje prihodnjic)

Na Sedlcah cerkvica nova stoji...

Sedlce je malo sedlo v gozdu južno od Šajde, prelaza med Selami in Obirskim.

Poletje 1853 se že umika rani jeseni. Po gozdih in goličavah nad Meležnikovo kmetijo se pase čreda ovc. Zvonec ovna-vodnika pozvanja pri vsakem gibu živali. Tam spodaj na Kališu ali pri Kvadniku imajo kosce. Njih veselo petje in vriskanje se od daleč čuje sem gor na Sedlce.

Pastirček, devetletni Meležnikov Urhej, pa ni nič kaj vesel. Sam, brez družine, mora pasti. Strgane platnene hlačke mu opletajo po nogah in groba hodna srajca tudi kaže na rokavih precejšnje luknje. Fantek je lačen. V platneni torbici, preko rame ima še nekaj skorjic in drobtin ovsenega kruha. Boren je ta kruh, drobi se in dosti res je v njem. Nič drugega ni dobil s seboj na pašo. Oče se briga le za gospodarstvo, mati pa ga nič ne mara. Sestra Lona mu večkrat pripoveduje, da so prej imeli drugo mater. Tam v Kortah pri Smrtniku da je bila doma in je po poroki prišla sem na Šajdo k Meležniku k očetu. Dobra je bila in rada je imela otroke: Lono in Tevžeja in Tičeja; da je imel še dve sestri, Burgico in Lenčko, ki sta pa že umrli in sta zdaj v nebesih. Pa tudi mama je umrla in šla k njima v nebesa. On da je bil takrat še čisto majhen. Zato čisto nič ne ve, kakšna je bila mama. Oče so potem dobili drugo mamo. Iz Borovelj je prišla, pa Urheja nima nič rada, pa tudi nad Lono in brata se samo krega. O zakaj ni vendar prva mama ostala pri njih! Kako rad bi jo imel in dobro bi bilo pri njej... Ali ji Bogec ne dovoli priti nazaj...?

V take misli zatopljen Urhej ne opazi, da sonce na zapadu že tone za Grlovec. Hlad ga vzdrami in opomni, da se bliža mrak in bo treba gnati domov. Odpravi se, da zavrne ovce, ki so se med tem že precej oddaljile. Brzih nog hiti tja na rob, kjer se stikata selska in obirska stran. Na enkrat mu zastane korak. Malo nad njim stoji čudovita postava: vitka, mlada, belo oblečena žena; njene mile oči so sočutno obrnjene nanj. Roke drži prekrižane na prsih, nato jih razprostre in govori: „Fantek, tebe čaka še huda bolezen. Pa spomni se takrat name in me kliči na pomoč!“ Roki dvigne kot da ga vzame pod svoje varstvo. Urhej strmi v čudovito ženo. A še predno more izgovoriti besedo, prikazen nenadoma izgine.

Tisti večer je Urhej izredno zamišljen. Ko ga sestra Lona vpraša, kaj mu je, jo potegne za seboj v samotni kotiček in ji potihem pove na uho: „Lonej, našo prejšnjo mamo sem videl!“ Začudena sestra ga vprašuje, Urhej ji pa vse pripoveduje. Sestra, 12 let starejša od njega, premišljuje nekaj časa, potem pa objame Urheja in ga stisne

k sebi: „Urhej, to ni bila naša rajna mama, bila je nebeška Mati! Srečen si, Marijo si videl!“

Minulo je nekaj tednov. Hladna jesen priganja gorjance, naj kmalu spravijo zadnje pridelke, naj se oskrbijo s steljo. Tudi Meležnikovi imajo dela čez glavo. Urhej pa ne pomaga, tudi pase ne. Ne more. Leži bolan. Sam leži. Drugi nimajo časa brigati se zanj, le sestra Lona še zdaj pa zdaj prihiti nanj pogledat. Bo že boljši, pravijo domači. Urheju pa le ni bolje, ampak dan za dnem huje. Tako ga tišči v grlu, da ponoči komaj diha. Jesti ne more nič, od slabosti se komaj more obrniti v postelji. Lice mu blede, oči postajajo kar motne. „Umrli bom“, šepeče Loni, ko čuje ponoči ob njem. „Urhej, kaj pa ti je Marija na Sedlcah povedala? Vidiš, zdaj ti je res hudo, zdaj jo kliči na pomoč! Pomagala ti bo!“ Blažen smehljaj se komaj vidno pokaže na njegovih ustnicah, oči zažive, težko, a zaupno šepeče za Lono: „Marija, pomagaj! Marija, pomagaj!“ Zadrimal je, a še spečega ga sliši Lona šepetati: „Marija, pomagaj!“ Tisto noč si je tudi Lona mogla privoščiti malo spanja.

Zjutraj je Urhej vstal. Bil je popolnoma zdrav. Marija je čudovito pomagala svojemu varovancu.

Taka je zgodba o Marijini prikazni na Sedlcah, kakor jo vedo povedati stari ljudje. V župnijskih zapiskih pa o tem dogodku ni nič zapisanega.

Na kraju, kjer je Urhej videl lepo gospo, so Meležnikovi postavili lesen križ v zahvalo za naglo ozdravljenje. Preprosta slika na deščici je spominjala na nekdanjo prikazen. Meležnikovi in sosedje so radi obiskovali ta kraj in se v raznih stiskah obračali k Mariji za pomoč, in ne zaman.

Leta so minevala. Križ je trohnel in tablico sta razdejala dež in sneg. Leta 1939 je na Šajdi razsajala otroška bolezen. Spomin na nekdanjo Marijino pomoč je spet zaživel. Namesto strohnelega križa se je dvignilo malo lično znamenje s kipom Marije, delivke milosti. Častilci Marijini so stene prenatrpali z raznimi podobami in tablicami. Ob blagoslovitvi tega novega znamenja je bilo navzočih okoli 400 ljudi. Romanje na Sedlcah je naraščalo. Majnika je vsak dan več ali manj ljudi opravljalo tam šmarnično pobožnost, v nedeljah in praznikih popoldne pa so prihajali romarji iz bližnje in daljnje okolice. Med vojno so se dan na dan izlivali pred Marijo glasne molitve; petje Marijinih pesmi se je razlegalo po tihi gozdni samoti. Ko pa je hitlerjanska nestrpnost prepovedala slo-

vensko govorico in pesem, so glasne molitve sicer utihnile, srca pa so tem iskreneje govorila z Marijo.

Zadnji vojni leti zaradi bojnega stanja med partizani in policijo ni bilo varno obiskovati Sedlce. Po vojni pa se je romanje k tihemu gorskemu svetišču zopet začelo v večji meri. Misel, da bi namesto malega znamenja postavili večjo kapelo, je bila z navdušenjem sprejeta. Zavzel se je zanj tudi veleposestnik bližnjih gozdov, kapelski grof Jurij Thurn, ki je daroval ves, za stavbo potrebni les. Sekanje, spravljaje, žaganje, vožnja lesa, kopanje, betoniranje temelja, vse so vneti šajdarji izvršili brezplačno. Stavbo pa je čisto po svoje zasnoval in izvršil domačin Jernej Travnik. Cerkvica je vsa lesena. Zunanje stene so obdane z macesnovimi deščicami, ravno tako je odprt prostor za večjo množico romarjev. Kor in nad njim 10 m visok zvonik. Cerkvica je z lopico vred 7 m dolga in 4 m široka, sprejme pod svojo streho 100 ljudi. V svetišču stoji oltar s tabernakljem, lepo delo mizarskega mojstra Petra Hribernika v Slov. Plajberku, nad njim kip Marije, delivke milosti, dar Teulnove družine. V dveh vdolbinah ob strani pred oltarjem sta kipa sv. Jožefa in sv. Antona Pad. Prostor okoli cerkvice je ograjen, pred njo pa je odprt prostor za večjo množico romarjev. Po gozdu je speljana pot za procesije.

V soboto, dne 25. avgusta, proti večeru, je pokanje topičev naznanjalo, da se bliža slavnosten dan. Drugo jutro pa je gruča za gručo prihajala od raznih strani: Selani, Obirčani, pa tudi iz Železne Kaple, Apač in Šmarjete, Bajtiš in Borovelj, Žihpolj in celo iz St. Tomaža nad Celovcem so prišli

romarji k blagoslovitvi male božjepotne cerkvice na Sedlcah. Zbranih je bilo 900 ljudi. Cerkvene obrede blagoslovitve je opravil č. g. dekan Košir iz Žihpolj. Asistirali so mu č. g. Metod Turnšek iz Trsta, prejšnji selski kaplan Franc Jančar in domači župnik s kaplanom. Med obredom blagoslavljanja v cerkvi so zunaj nje verniki pod vodstvom g. kaplana Ropasa molili slovensko obredne molitve in litanije. Tako so verniki spremljali svete obrede.

Nato je g. dekan daroval sv. mašo v novi hiši božji. Obirski otroški zbor je pod vodstvom g. učitelja Polanška ljubko prepeval. Po kratkem odmoru je bila pridiga in nato se je razvila po lepi gozdni poti procesija z Najsvetejšim. Belo oblečena dekleta so nosila oltar s kipom Matere božje. Selski cerkveni zbor je pod vodstvom g. kaplana Ropasa in ob spremljavi godbe, ki jo vodi Urban Olip, veliko doprinesel k slavnostnemu in pobožnemu razpoloženju. Slovesnost se je zaključila z asistirano mašo domačega župnika, kateri je sledila še zahvalna pesem. Z blagoslavljanjem cerkvice pa je bilo združeno tudi notranje posvečenje vernikov, katerih je ta dan veliko število prejelo sv. zakramente.

Vsa slovesnost je trajala precej čez poldan, do pol dveh. Lačne množice so se usmилile dekleta s pogačo, mesom, krapi in črno kavo; fantje pa so žejnim nudili mošta, ki so ga za ta dan darovali šmarjčani. Da je vse bolje teknilo, so pevci še prepevali in godba je igrala. Ta dan je bil za udeležence veliko doživetje. V vseh se je rodil sklep: v to ljubo cerkvico, v ta idilični mirni kotiček gorske višine, na te male selske Višarje, bom še večkrat poromal, da si poživim dušo, se priporočim Mariji in užijem lepoto božjega sveta v planinah.

Cerkvica na Sedlcah stoji južno od Šajde, na meji selske in obirske župnije. Od Trkla rabiš tja poldrugo uro, z vrha Šajde pa pol ure.

A. V.

SVETLI DEMANT KOH-I-NOOR

Nedvomno le malo ljudi pozna zgodovino najlepšega diamanta, ki krasi krono angleških kraljev „Koh-i-Noor“-ja, kar pomeni v perzijskem jeziku „Gora luči“. Ta diamant imenujejo tudi „Metuzalem vseh diamantov“, kajti našli so ga pred več kot 5000 leti. To je bilo še v dobi, ki se izgublja v davni, glede katere ne more nihče ugotoviti točnosti pravičlj, ki obdajajo poreklo diamanta. Mislijo, da so diamant našli na bregovih reke Godavari, v južni Indiji, in da je prvotno tehtal 1000 karatov.

Legenda diamanta pa postane zgodovina po štirinajstem stoletju — ko je diamant prišel v roke mongolskih cesarjev. Mnogo kasneje, leta 1739, je diamant odnesel šah Nadir, perzijski zavejalec, iz

Delhija skupno z drugimi dragulji, po njegovi smrti pa je dragoceni dragulj bil v posesti številnih indijskih knezov. Šah Nadir je nadel diamantu ime „gora luči“, češ da je „to diamant, v katerega sredini se dviga gorski vrhunec, ki izžareva blesk večnosti.“ Vsaj tako pravi legenda, ki tudi navaja, da daje „Koh-i-Noor“ svojemu lastniku gospostvo nad svetom, ogroža pa istočasno njegov položaj in njegovo življenje, če ni posestnik žena.

Leta 1862, več tisoč let po njegovi najdbi, so ugotovili, da je diamant izgubil v teku svoje zgodovine 108 karatov. Ta diamant je kasneje poslala v Anglijo družba vzhodne Indije, ki ga je podarila kraljici Viktoriji in od takrat se blešči „Koh-i-Noor“ med drugimi diamanti v angleški kraljevski kroni.

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN

31. NADALJEVANJE

„Toda kljub temu ga je škoda,“ se Katica ni dala premotiti, „naj pogledajo samo na vrt, kakšen je zopet naš vrt.“

„Ah, da, škoda ga je, preškoda!“ je žalostno zavzdihnil župnik. „Nikdar več se ne bo vrnil k meni. Kakor stari Noe v barki bom posedal pri oknu in mislil nanj, toda moj golobček zlati se ne vrne nikdar več, nikdar več.“ In šele tedaj se je starček razjokal...

Konec I. dela.

DRUGI DEL

I. Gospod patron

Sluga s poljanske postaje je prinesel pozno zvečer v trešički grad brzojavko. Naznanjala je menda važno novico, ker mu je bilo ukazano, naj hiti in ne pušča brzojavke pri vratarju; zbudi naj samega glavnega ravnatelja, četudi iz najprijetnejšega spanja.

Ravnatelj sicer še ni spal, pač pa je sedel v županu in copatah pri mizi, bral časopis „Neue Freie Presse“ in pil svojo odmerjeno porcijo vina in slatine ter kadil že drugo havansko cigaro. Prav tedaj ko se je pripravljal, da prestopi prag, ki

loči njegovo delavnico od spalnice, je zabrnel v kuhinji zvonček.

„Koga pa vrag tako pozno nosi?“ je zagodrnjal, odložil časopis in ščipalnik ter uprl razdražene oči v vrata. Vedel je, da bo nekaj važnega, kajti sicer bi se ga nihče ne drznil v tem trenutku vznemirjati. Morda gori kje gosposki skedenj, ali pa je kak kasen obisk, najbrž celo tašča Lois, ta ima rada takšna neumna presečenja, sanjari o pustolovščinah in je sploh prenapeta kakor več ali manj vse stare gospe. Ali preden je do konca premislil, so se v delavnici skoraj hkrati odprle oboje duri. V enih je stala vsa bela njegova gospa s svečo v roki in vprašanjem na ustih: „Was gibst denn?“ v drugih pa je zaspano razkuštrana služkinja stegovala roko v delavnico in javila: „Ponižno prosim, milostni gospod, telegram.“

„Telegram,“ je zlobno razočarano zavpil ravnatelj, „in za to bedarijo me vznemirjajo. Ali ne more počakati do jutra?“ Kljub temu je segel po skrbno zloženem plavem omotu in razmotavajoč ga je venomer godel: „Gotovo nam tisti prismojeni žid ponuja konje ali ovce ali pa hoče kupiti pšenico ali sladkorno peso.“ Toda ko je papir nehal v njegovih rokah šuštet in ko se je zazrl vanj, je na mah postal krotak, se zmračil, podal brzojavko svoji gospi in v razburjenju niti peresa ni mogel takoj najti, da bi podpisal potrdilo.

Šele ko je služkinja zginila, se je obvladal in se ozrl na svojo gospo. Sedela je v naslonjaču in v očeh so se ji blešča-

le solze. „Morda je pa le res,“ je šinilo ravnatelju skozi glavo, vendar je potlačil črno sumnjo, ki je leta in leta glodala korenine njegove zakonske sreče in je dejal s prisrčnim skrbnim glasom: „Hudo mi je, da vam novice nisem zamočal vsaj do jutri, toda oprostite, samega me je tako iznenadilo — pojdite spat, moja draga, jaz bom legel danes nekoliko kasneje.“ Poslušno in hitro je vstala in brez besede odšla.

Tedaj je ravnatelj iznova razgrnil brzojavko in jo pozorno prebral, kar mu je grofov tajnik kratko poročal. „Grof je padel s konja in se na mestu ubil.“ Ravnatelj je vedel, da se njegova gospoda mudi na lovih nekje na Ogrskem, vedel je, da je grof strasten lovec in drzen jahca, da je svoj pogum že večkrat plačal s pohabljenimi udi, sedaj pa z življenjem. Očividno si je pri kakšnem vratolomnem skoku zlomil tilnik.

„Milion dolga manj bi lahko imeli, ko bi bil storil to pred letom,“ je vzdihnil podzavestno, kajti prav za prav je mislil že na bližajočo se dolžnost. Pogreb bo na Dunaju, kjer ima grofova družina svojo grobnico, ali na veleposestvu je tudi treba dostojno pokazati žalovanje. Tu mu je prišlo na misel, naj si s tem preveč ne beli glave, saj imajo v grajski pisarni arhiv. Pisarju kratko ukaže, naj pošle zavitek listin o zadnjem grofovskem pogrebu, ta mu bo najbolje svetoval, kakor vedno.

Zato se je brezskrbno vlegel in izbrno spal. O svoji gospe pa tega ni mogel reči. Zjutraj pri zajtrku je tiho in v črni

obleki sedela blede in s krvavimi očmi. Šele ko je vstajal in prižgal cigaro, je mirno spregovorila:

„Kot prvi uradnik moraš tudi ti izraziti sožalje. Si že brzojavil?“

„Komu pa?“

„Grofovi vdovi vendar!“

„A tako!“

„To svetlo obleko sleci in si nadeni črno kravato, in trak na klobuku in rokavu je že pripravljen.“

„Hvala, kako ste pozorni; da, to je važno, drugim je treba dati zgled,“ in se je znova vrnil v spalnico.

Ko je čez nekaj časa korakal preko grajskega dvorišča v pisarno, je stopal nenavadno resno; v hoji in na obrazu se je odražala senca žalosti in bolesti, celo glas se mu je za spoznanje tresel, ko je sklical navzočne uradnike in jim oznanil žalostno novico.

„V arhivu naj se takoj poiščejo zaviti ki z listinami, ki govorijo o pogrebi v rodbini naše milostljive gospe,“ je zaključil svoj ganljivi govor. Uradniki so brž hiteli, da izvršijo povelje.

Ko je na skrbno sprasemem spisu, ki ga je pisar položil pred ravnatelja, popustil motvoz, se je prikazalo več ukazov. Izobesiti črno zastavo na grajskem pročelju, zastreti s črnim florom grofovski grb nad vhodom, naročiti venec s trakovi grofovskih barv. Med mnogoštevilnimi ukazi je bil tudi naslednji: „Pokličite mi takoj župnika, naj takoj sem pride.“

(Dalje prihodnjič.)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

VEČNA VAS

Lep dan smo imeli na vedno čiščenje 23. avgusta 1951. Pet prečastitih gospodov je prišlo v našo zapuščeno vas. Globaški gospod župnik, Ivan Sekol, so imeli peto sveto mašo in pridigo, ravno tako tudi Štebenski gospod župnik, Jožef Verhnjak. Današnja soseda, katerih župniji pa sta bili nekdanj, pred davnimi sto in sto leti gotovo vsaki farni cerkvi.

Tretji gospod so bili g. France Učakar iz Kazaz, saj je segala prav vsaka fara tja do Drave in je bila cela kazaška fara podložna vsaki fari, kar še najdemo zapisano v starih urbarjih. Pliberški gospod dekan so prišli prvič v to svojo cerkev. Lepo snažna, na novo popravljena cerkev ter nad vse lep okoliščina se jim je prav posebno dopadla. „Toliko rož ob desni in levi strani velikega oltarja,“ so rekli pri pridigi, „še nisem videl nikjer“.

Veliki oltar je bil res lep okusno okrašen, same rdeče pelargonije ob desni in levi, na oltarju samem pa bele lilije. Nad oltarjem pa rožnati venci. Tokrat bi pa res rabili fotografa, g. Zaletela, z njegovim barvnim filmom, to bi bilo res nekaj krasnega. Celó Jožef Elbe, ki je prišel iz Francije pogledat domov, se ni mogel dovolj načuditi, kako lep oltar so naredila vsa dekleta. Pa saj imajo v Večni vasi vse polno nageljnov. Če prideš k Radarjevemu skednju, sploh ne moreš proč radi obilice lepih, rdečih nageljnov.

Preč. g. dekan in prošt, L. Trabesinger, so imeli asistiranje mašo in pridigo. Večerno mašo in sklepno pridigo pa so opravili domači g. župnik. Cel dan pa nam je prepeval pomnožen zbor, ki ga je vodil organist.

Novo jesensko blago

v največji zalogi v trgovski hiši

Ischerner

Celovec - Klagenfurt
Karfreitstraße 1

nist iz Šmihela, g. Miha Sadjak. Nekaj domačih in nekaj je bilo šmihelskih pevcev, ki so prav lepo peli. Tako nam bo ostal ta dan v trajnem spominu.

Jenšaceva mama pa je vodila s pomočjo Šostarjeve Nance prav spretno kuhinjo. Pri Jenšacu sicer nimajo kraljevega ali cesarskega hišnega imena, pa moramo reči, da je imel šaljivi Dihurjev oče prav, ko je rekel: „Večani se pa ne pustimo od Rinkolarjev „strucati.“ Prav po kraljevsko in cesarsko so postregli častiti duhovščini, pevcem iz Šmihela, ključarju in mežnarju. Že na žegnanje so bili tako radodarni, da je Lorenc Sadjak rekel: „Gospod župnik, večkrat oznanite v Večni vasi žegnanje. Prišel bi na čiščenje, pa bi imel v drugič žegnanje pri bogato obloženi mizi.“

Hvala in čast Večanom, posebno pa Jenšacem.

SREJE PRI SKOCJANU

Pri nas v Srejah imamo zelo lepo cerkvico, ki je posvečena sv. Pankraciju. Imeli smo v stolpu dva zvonova, enega je pobrala prva vojna, drugega pa druga. Tako je ostal stolp prazen.

Pa smo rekli, tako ne more več dalje. Mi hočemo zvonove. Rečeno storjeno. Kmalu je bil potreben denar skupaj za en zvon. Drugega sta pa kupila gostilničar Čuk in posestnik Štuk. V nedeljo, dne 12. avgusta, smo imeli veliko slovesnost — blagoslovitev.

Strelci so že v soboto napovedovali bližnji in daljni okolici, da bo pri nas drugi dan nekaj posebnega. Mi domačini smo namreč to že itak vedeli, saj je par dni prej prijetno dišalo okrog hiš, ženske so se pa kar bolj doma držale in se vrtele okrog štedilnikov. Dekleta so prav lepo okrasile cerkvico z venci in cvetjem, da jo je bilo užitek pogledati. Vreme je bilo lepo, kot smo si ga želeli. Zvonova sta zunaj lepo okrašena čakala na goste.

Veliko ljudi je prišlo skupaj iz okolice. Družice — po naše tete — so z lepimi dekla-

Pri nas na Koroškem

macijami pozdravile zvonova in goste, na kar se je začelo blagoslavljanje, katerega so izvršili mil. g. prošt Truppe iz Dobrle vasi. Večji zvon je dobil ime Pankracij, botrovala sta mu Horvatov Hanzej iz Sreja in Jarmakova gospa iz Srč. Manjši zvon je pa Lenart, za botra sta mu bila g. Štuk in gospa. Na koncu so jima še pevci prav lepo zapeli: „Pozdravljeni zvonovi mili“. Kmalu nato so jih Kornikov oče potegnili v stolp.

Maša je bila kar na prostem. Pred sveto mašo so nam gospod prošt prav lepo povedali namen zvonov, ki imajo namreč nalogo dvigati človeka iz teh zemskih skrbi in zaposlenosti k Bogu, njegovemu Stvarniku. Med sveto mašo je prav lepo prepeval domači pevski zbor. Ob koncu smo zapeli vsi zahvalno pesem in tedaj sta se tudi zvonova oglasila in nam pomagala in sta z nami zapela v veselje in zadovoljnost vseh navzočih, zlasti pa Srejanov.

Vsem, ki so kaj pripomogli k prazniku ter vsem dobrotnikom iskren: Bog plačaj!

BLATO

Po dolgem bolehanju je zatisnil oči za ta svet v celovski deželni bolnici Franc Kristan pd. Figovčev na Blatu. Rojen 11. 8. 1903 na Blatu je bil pri zelo slabem zdravju. Iskal je pomoči doma in v bolnici, pa je ni bilo. Do zadnjega nihče ni vedel, kaj mu manjka. Dne 21. avgusta smo ga pokopali v Annabichlu pri Celovcu. Figovčevi Mici naše iskreno sožalje ob izgubi drugega brata tekom dveh mesecev.

SV. KATARINA

V nedeljo popoldne je bilo pri Sv. Katarini kaj živahno. Ob treh smo naložili veliki zvon v Pliberku na postaji; dva para težkih konj je bilo vpreženih v lepo okinčano voz. Na njem je bil dragocen zaklad, veliki zvon za Katarino, ki tehtal 2601 kg. Zvon je mogočen in lep, da bo res pravi kras v središču Podjune na lepem gričku Sv. Katarine. Ta kraj je starodaven. Že Kelti so imeli na Katarini svojo naselbino in je bil tukaj nekdanj lep grad, jarki in okopi na južni in severni strani pričajo jasno o tem. V Čergovičah so našli zgodovinarji na vzhodni strani te vasi stare keltske grobove, izkopanine so sedaj v celovškem muzeju. Tako je pripovedovala prazgodovinska komisija, ki je te dni bila na Katarini.

Pisatelj Karel Mauser je posvetil tej Katarini in velikemu zvonu originalne pesmi, ki jih objavimo ob priliki posvečenja tega zvona. Zvon je vtila iz prvovrstnega bronastega livarna inž. Bühl, Häring, Tirol in ima glas H. Pel bo mogočno in glasno, da se bo slišal čez hrib in plan po celi Podjuni. Radovedni smo na njegov glas. A župnik so postali nekako zaskrbljeni in nič nočejo reči, kedar bo prvič zapel.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Vsak je svoje sreče kovač. Kovačev sin, kovačeva hčerka si hočejo srečo svojega življenja kovati. V ponedeljek, dne 27. avgusta 1951 smo imeli zato dvojno poroko. Naš kovač Miha Krajger se je naveličal samskega stanu in je sklenil, da se poroči z Marijo Žvab. Mihana sestra pa si je mislila: „Če pride nova gospodinja v hišo, jaz ne bom za dekle.“ Zato je tudi ona kaj rada privolila Rajku Ražunu iz Mlinč, ko jo je prosil, naj mu postane njegova življenska družica. Poročne obrede so opravili domači gospod župnik ter so poudarili pri poročnem govoru dolžnosti zakonskega stanu, ob enem pa so tudi polagali ženinu in nevesti lepo versko življenje na srce. Priče so bili: Kežar Janko na Horcah pd. Lekš, Franc Wutte v Mali vasi, Janez Krajger pd. Žvab, Pavel Ražun v Mlinčah. Veselo svatbo smo obhajali pri Likebu. Obema paroma želimo prav obilo sreče in blagoslova: Mara naj se lepo navadi Šmihela, ko je zapustila svojo rojstno vas Letino; Roza pa naj šmihelski fari ne dela sramote tam zgoraj v št. vidski fari. Ženina pa naj ljubita svoji ženi kot samega sebe. Na mnoga leta!

ŽIHPOLJE

Nenavadno lepo uspelo romanje smo imeli letos na Veliko Gospojnico. Verniki od blizu in daleč so že ob sedmih zjutraj napolnili veliko Marijino cerkev. Iz Kaple, Kotmare vasi in iz Golšove so prišle procesije s svojimi dušnimi pastirji. Skozi pet ur so bile nato oblegane spovednice. Razdeljenih je bilo okrog 500 sv. obhajil. Večina romarjev je v skupnih procesijah dobila tudi svetoletni odpustek.

Ob osmih smo imeli obhajilno sv. mašo z ljudskim petjem. Pri glavni asistiranji sv. maši sta prepevala združena pevska zbora žihpoljskih in kotmirskih pevcev pod vodstvom kotmirskega organista g. Al. Hribarja.

Posebej moramo poudariti, kako lepo in pametno je bilo, da velikim in lepim verskim slovesnostim ni sledilo neumno rajanje, ki ga drugače skoraj nikjer ne manjka in ki večkrat poruši vse duševne pridobitve romanja ali pa cerkvene pobožnosti.

Končno moramo povabiti vse Marijine častilce na dan devetega septembra na naše cerkveno žegnanje in na dan dvanajštega septembra vse častilce sv. Rešnjega Telesa na naše večno čiščenje. Dne šestnajstega septembra pa bomo imeli slovesnost blagoslovitve dveh zvonov. Na to slovesnost se posebej prav iskreno vabimo ter prosimo, da bi takrat vsak tudi nekaj daroval za zvonove. Ni se nam še namreč posrečilo spraviti skupaj potrebno vsoto, pač tudi pri nas — kakor najbrž povsod — denarja primanjkuje.

ŠKOFICE

Podjetni pa smo pri nas. Od vigredi naprej že delamo na tem, da izravnamo vijugaste ceste skozi „mesto“ Škofiče. Cesar si še premetena Nemčija svojčas ni upala, tega smo se lotili mi. Večino naših brezposelnih smo pri tem zaposlili. Milijonček je že nekaj denarja in bo še premalo. Nekaterim je ta številka zlezla v glavo — to v dobesednem pomenu in so svoj delež kar naložili v rajfeiznovki ob cesti. Tak je bil naval na banke, da so se nekateri kar dva ali tri dni nastavljali in prepevili vesele pesmi. Čudno, kako vpliva narava na človeka!

Cele kope drnov, prsti, gramoza in kamnov je ležalo ob cesti, vseppek so bili jarki skopani — pripravljamo se namreč že tudi na vodovod iz Klepic — razni stroji so bili na cesti. Zato razumete, da ni bil ravno vesel tisti, ki jo je s kolesom, motociklom ali tudi samo peš zvil v Škofiče, in naj je prišel od vzhoda ali zahoda, juga ali severa. In tako tudi razumete, zakaj smo kar molčali in nič o tem pisali. Pisu je tako smrdelo v nos, da se je raje podal v goščo in ondi prepeval s škranjčki in kosi ali pa je pustil sekuro peti.

Res ni kazalo pisati. Sedaj pa je videti, da bo na pozno jesen delo končano. Dokler cesta ni asfaltirana, svarimo vsakogar, ki ni zavarovan zoper vsako neizgodo, da bi vmeril svoje korake k nam.

Ni čuda, da so se Haljevi in Potučnikovi ob toliki podjetnosti nalezli te bolezni in je prvi prizidal trakt za trgovino in pošto k hiši, drugi pa pogljal streho višje. Smo se itak že čudili, kje v taki hišici tako mnogoštevilna družinica in še pol druge stanuje. Če je res, kar govorijo, se je ob tej škofiški podjetnosti Župej v Holbičah tako navdušil, da je stopil v sredo svoje hiše, jo kar poprijel in prestavil. Če so mu pri tem tudi domači pomagali, je od tega gigantskega dela dobil v križ — hočem reči v prekrizano denarnico posledice, ki jih bo morda čutil še par let.

Pa tudi Mavarjev Fridej ima najbrž še ameriške razmere pred očmi. Če v to smer sedaj pogledaš, vidiš, kakor da bi skozi zidovje hleva gledali štirje rogovi od dveh ameriških krav. Računajoč na tujski promet je Noltejški Miškulnik postavil v Voze cel „hotel“, da bo mlada družina imela vsaj lepši izgled v temno bodočnost. Gotovo je

to zmogel le po medsebojni bratski pomoči. Če greš v St. Ilj, pa vidiš za hišico Cekarjevega Francija novo čedno hišo, ki bo nudila stanovanje Weisovemu Mihiju. Vsem želimo božji blagoslov, da bi božji mir prebival v novih ali prenovljenih pa tudi v vseh drugih domovih. Vemo pa, da je predpogoj za to doživeti, živa, udeleževana vera, življenje v strahu božjem. „Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo, kateri jo zidajo.“

„Korajza velja,“ je Kopajnikov Mihi zaklical proti Mirišču. Sezidal si je bil hišo, se podal v Škofiče in odpeljal Mici Müller iz Vranče vasi kot mlado ženo. — Čisto na tihem, tako da še Bvatnikova Mojci o tem ni nič vedela, pa je isto storil Korej Perč iz Lobnika pri Železni Kapli in se življenjsko zvezal z Janšejevo Trezijo. Ker pa mi Trezijo nismo pustili odpeljati, se je ženin premislil in bo ostal kar pri nas. Razume se, si je Janšej ni pustil vzeti in je zato predelal hišo, da bodo imeli vsi prostora dovolj in tudi še za naraščaj. To ti je bila vesela ženitnina. Škofičani so kar gledali, ko so zavili štirje lepo okrašeni avtiji proti cerkvi.

V cerkvi ni zadonela samo običajna čestitka, marveč tudi prekrasne Marijine pesmi. Cerkevni zbor je izražal s tem svojo naklonjenost nevesti kot cerkveni pevki, ki je od staršev in prastaršev podedovala ta božji dar. Trezej, le uporabljaj ta dar rada kot mati v božjo čast. Upamo, da se bo tudi Korej tega veselja v družini nalezl. Kjer je petje doma, tam mrak in tema izgubita svojo moč.

Malo dolgo je rabil in končno se je vendarle tudi Grošev Jezl odločil stopiti v zakonski stan. Pevci so ga v cerkvi iznenadili s prekrasno pesmijo na gosli „Ave Marija“ (orožnik Faak) in s peto čestitko.

Bolj na tihem — kakor je to želja Cerkve, pa sta si podala roki Franz Wölbitsch iz Beljaka in Katrej Mautz. — Želimo vsem štirim pač prav obilo božjega blagoslova.

Domača in inozemska bogata zaloga pnevmatik in gumijastih dušnic (Schläuche)

Avto hiša Kaposi & Co.

Celovec-Klagenfurt
Villacher Straße 51
Telefon 13-92

Je čas zidanja, je pa tudi čas podiranja, je čas veselja, pa tudi čas žalosti, pravi knjiga modrosti. Izgleda kot da bi pri nas na občini nekaj ne bilo v redu, ko so dvema svetnikoma — Vamšu in Štihu — sledili še nekdanji slov. župan Lipej pod Jerbergom, občinski tajnik šuršej Isepp in dvakratni župan (po prvi in drugi vojski) Jožef Kopeinig. Pospravili so svoje šotore in se preselili v lepšo večnost.

ST. LENART PRI SEDMIM STUDENCIH

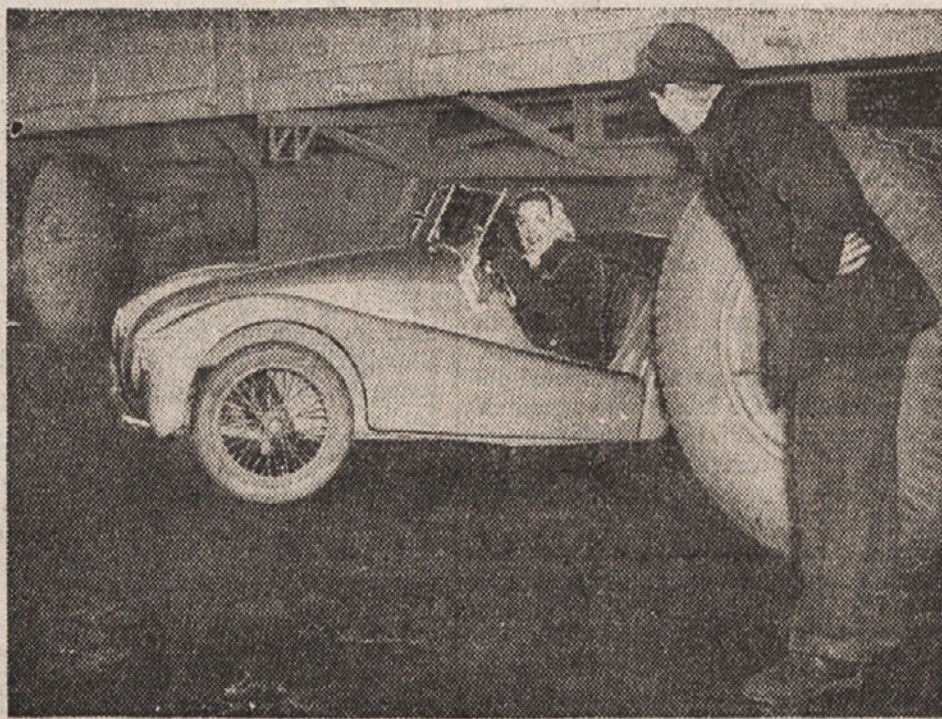
Dne 26. avgusta je obiskal mizarški pomočnik Nikolaj Grilc iz Konatič pri Lipi nad Vrbo svojega strica v Podklostru. Na ravni in pregledni cesti med Rikarjo vasjo in Ločilom je iz nepoznanega vzroka zadelo njegovo kolo v nek avto. Z glavo je Grilc trčil v avto, dobil tako težke poškodbe na glavi, da je mrtev obležal na cesti in izkravaval. Pripeljali so mrtvega fanta v mrtvašnico v St. Lenart, od koder so ga odpeljali v terek na dom v Konatiče. Njegovi starši so v vojski zgubili dva sina in sedaj je našel smrt tretji, zadnji sin, tako da so zdaj umrli vsi sinovi. Zato je bilo tukaj splošno sočustvovanje s težko prizadeto družino, kateri izrekamo iskreno sožalje.

Kakor smo svoj čas že poročali, je hudo urnik Bistrice letos na novo zasul svojo strugo. Ljudje so se že šalili, da bode morala železniška uprava za železnico proti Italiji napraviti tunel pod gramozom, tako da bi voda tekla nad železniško progo. Da se pa to le prepreči, gradijo sedaj v bistriškem grabnu nov velik jez, ki naj bi ob novem neurju zadržal gramoz v grabnu. Ko bo ta jez dokončan, nameravajo še letos zgraditi drug jez. Upajmo, da bo veliko delo toliko pomagalo, da bodo polja ob strani Bistrice in da bo tudi železnica varna pred poplavam.

SVET V SLIKI

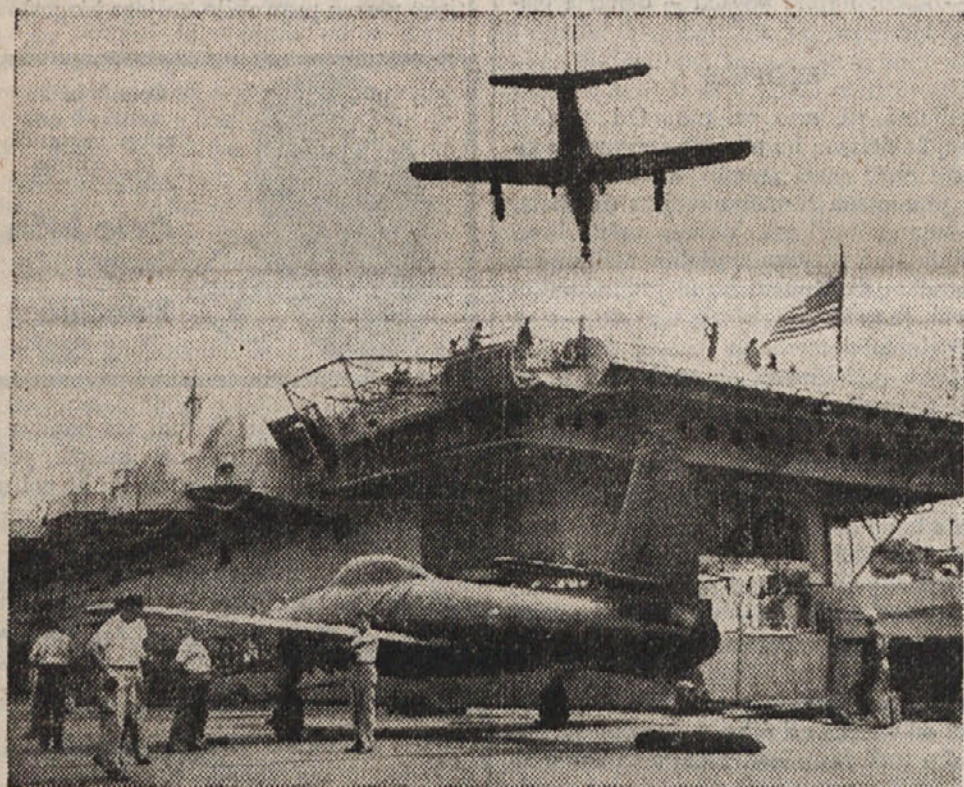
Predsednik Združenih držav, Truman, je tudi dober igralec na klavirju; zato so mu ameriške tvornice glasovirjev podarile klavir (USIS).

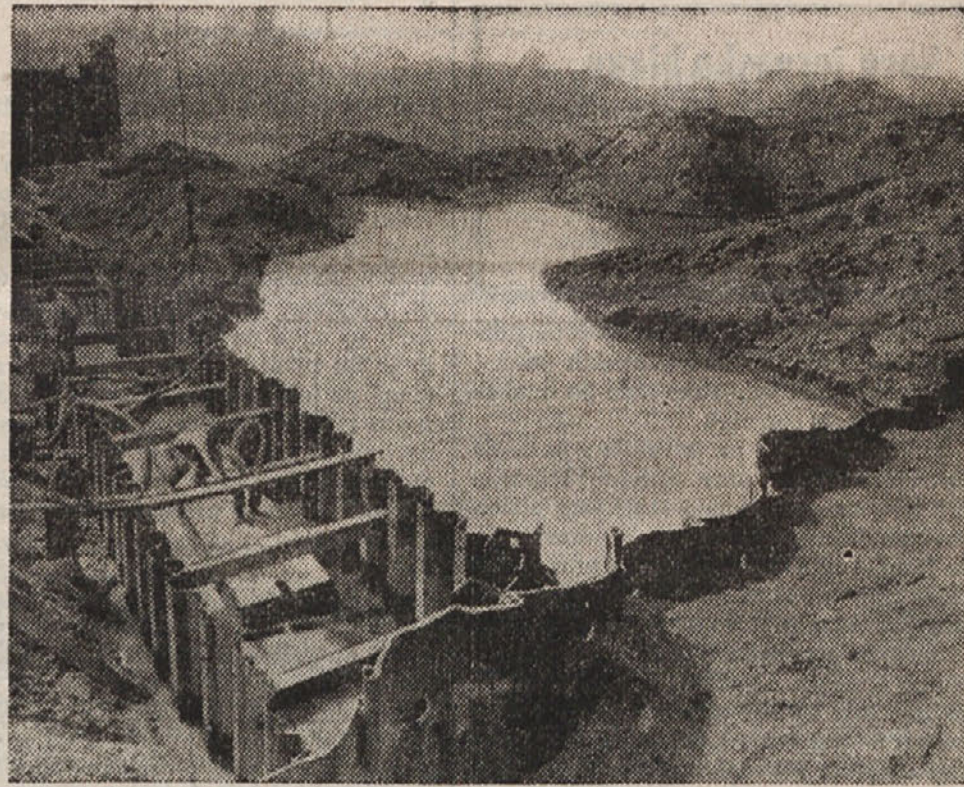
Najmanjši nemški avto „Champion“, ki je dolg 3 in širok 1.3 metre, visok je samo 120 cm. Motor ima 250 ccm in daje 10 konjskih sil ter porabi na 100 km 3.5 litra tekočega goriva (USIS).

V Belgiji je prevzel vladarske posle dne 17. julija 20 let stari Baudouin (USIS).

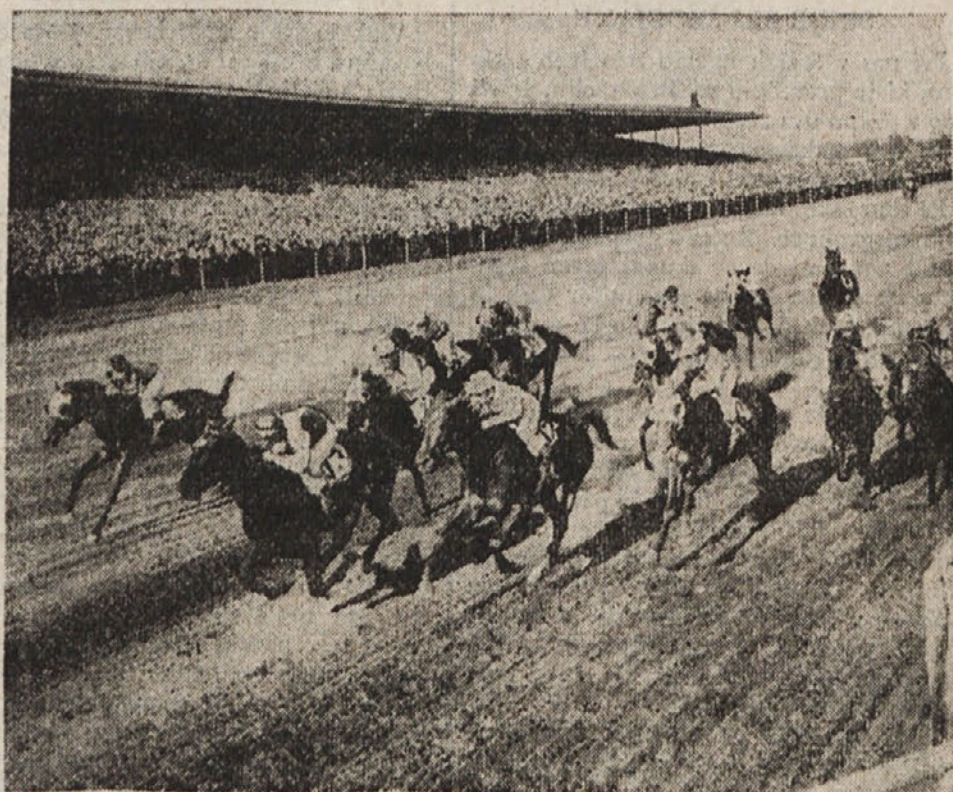
V nekem pristanišču na vzhodni obali Združenih držav dvigajo orjaški žerjavi moderna lovska letala na reakcijski pogon na ameriško letalonosilko „Corregidor“, ki jih je nato prepeljala v evropske države Atlantske zveze (USIS).

Blizu Clevelanda v Združenih državah gradijo veliko tovarno orožja. Da pridobijo gradbeni prostor, morajo spremeniti tok reke, kar vidimo na sliki (USIS).

Znanstvenikom se je posrečilo, da so dobili iz govejega žolča zdravilno sredstvo „cortison“, ki je skoraj edino zdravilo proti vnetju zglobov in skrnini (revmatizem). — Na sliki vidimo 10.000 gramov „cortisona“, ki stane 6.5 milijonov šiling. (USIS).

Konjske tekme so v Združenih državah zelo priljubljen šport. — Na sliki vidimo dirkališče Jamaica v New Yorku; vse tribune so do zadnjega prostora zasedene (USIS).

Volitve v kmetijsko zbornico

VOLILNI IMENIKI

V zadnji številki „Našega tednika“ smo prinesli ona določila o volitvah v kmetijsko zbornico, ki povedo, kdo je član kmetijske zbornice in kdo sme voliti ter kdo sme biti voljen. Ta določila veljajo za volitve v glavno skupščino deželne kmetijske zbornice v Celovcu, kakor tudi za volitve v okrajne kmetijske zbornice in za volitve v krajevne kmečke odbore.

Danes nadaljujemo z onim delom uredbe deželne vlade o volilnem redu za kmetijsko zbornico, ki določa, kako morajo biti sestavljeni volilni imeniki. Člen 19. označuje uredbe določa namreč, da smejo voliti samo oni volilni upravičenci, ki so vpisani v volilnem imeniku. Vsak volilni upravičenec pa sme biti vpisan v volilni imenik samo enkrat.

§ 20.

- (1) Volilni upravičenci morajo biti vpisani v volilni imenik. Vpis v volilni imenik pa je mogoče samo na podlagi pravilno izpolnjenih osnovnih volilnih pol.
- (4) Volilni imeniki so sestavljeni po občinah. V okviru občin so sestavljeni volilni imeniki po krajih, po potrebi tudi po ulicah in hišnih številkah. Ako pa je občina razdeljena v dva ali več volilnih okolišev, so volilci vnešeni v volilni imenik po teh volilnih okoliših.
- (5) Za sestavo volilnih imenikov morajo skrbeti občine.

§ 21.

- (1) Vsak volilni upravičenec mora biti vpisan v volilni imenik one občine, v kateri ima na dan 14. septembra letos stalno bivališče.
- (2) Ako bi nastal dvom, v volilni imenik katere občine mora biti vpisan kak volilni upravičenec, je za odločitev merodajno to, v kateri občini je volilni upravičenec dne 14. septembra letos resnično stanoval. To velja tudi za slučaj, ako je občina razdeljena v več volilnih okolišev.
- (3) Ako se je kdo priselil v kako občino po 14. septembru letos in dobi nato v tej občini osnovno volilno polo v izpolnitev, mora biti nato vpisan v volilni imenik te občine (ako seveda še ni bil vpisan v volilni imenik občine, iz katere se je volilni upravičenec izselil).

PLASTICNE SNOVI NAMESTO REDKIH KOVIN

Znanstvenik Cadwell, ravnatelj preiskovalnega oddelka ameriške gumijske družbe piše o lastnostih in uporabljivosti plastičnih snovi, ki jih v Združenih državah vedno bolj uporabljajo namesto kovin, ki jih na trgu primanjkuje.

Te plastike so poleg tega zelo uporabljive, v nasprotju s kovinami niso izpostavljene rji ter jedkanju; uporabljajo jih že tudi pri izdelavi vojnega materiala: „rojalti“ se je na primer kot negorljiva plastika zelo obnesel pri gradnji bombnikov B-36 in nekaterih vrst trgovskih letal.

Te plastike so poleg tega zelo uporabljive za izdelavo raznih cevi, delov televizij, skih aparatov, predvsem tudi za razna filtriranja, kjer nadomeščajo bakrene cevi, ki se zaradi vpliva raznih kemikalij lahko pokvari.

ČOLNI IZ STEKLA

Neka tovarna v luki Blyth, v bližini Newcastle-a v Angliji, izdeluje male čolne iz stekla. Ta nova tehnika temelji na uporabi s smolo impregniranih steklenih vlaken, sestavine, ki jo tudi v veliki meri uporablja letalska industrija. Čolne vlivajo v posebne kalupe. Ko jih dvignejo iz kalupov, se začnejo končna dela: najprvo jih obrusijo, nato jih opremijo z veslarskimi klopami in talnimi deskami. V kalup se lahko utisnejo vse potrebne oblike, tako gredelj, rebra in odprtine za motorje. Popolnoma zadržanje opremljen čoln tehtja 56 funtov (1 funt je približno pol kg), manj kot polovica teže podobnega lesenega čolna, in se prav lahko prenaša na hrbtnu. Več takih čolnov so že poslali na švedsko.

OSNOVNE VOLILNE POLE

§ 22.

- (1) Osnovne volilne pole dostavi volilnim upravičencem občinski urad in te volilne pole morajo nato volilni upravičenci izpolniti ter podpisati. Ako kak volilni upravičenec ne more sam izpolniti ali podpisati volilne pole, more to napraviti za njega oseba, kateri zaupa. Kdor pa volilno polo podpiše, tudi jamči za pravilnost vseh podatkov v volilni poli.
- (2) Volilni upravičenci — fizične osebe — ki bivajo na dan, ko je treba v tej občini izpolniti in podpisati osnovne volilne pole, v tej občini samo prehodno (na obisku, na letovišču itd.), ne izpolnijo volilne pole v tej občini. Pač pa morajo taki volilni upravičenci sami skrbeti za to, da bodo na podlagi volilne pole vpisani v volilni imenik one občine, kjer redno stanujejo.
- (3) Kdor vedoma vpiše v volilno polo neresnične podatke, zakrivi s tem upravni prekršek in more biti kaznovan z denarno kaznijo do 1000 šilingov ali pa z zapornim do štirih tednov.

§ 23.

- (1) Najkasneje do 19. septembra letos morajo občine razglasiti, kako nameravajo zbrati podatke za sestavo volilnih imenikov.
- (2) V razglasu občine mora biti omenjeno, kje in kako bodo dobili volilni upravičenci osnovne volilne pole ter kako bo običina te izpolnjene in podpisane pole zbiral. Občina more tudi odrediti, da bo vse te pole pregledal v stanovanju volilnih upravičencev zastopnik občine.

no, kje in kako bodo dobili volilni upravičenci osnovne volilne pole ter kako bo običina te izpolnjene in podpisane pole zbiral. Občina more tudi odrediti, da bo vse te pole pregledal v stanovanju volilnih upravičencev zastopnik občine.

(3) Vsak volilni upravičenec sme oddati osnovno volilno polo sam pri občinskem uradu tudi v slučaju, da jih zbirajo občinski zastopniki.

(4) Kdor ne bi vpošteval razglasa občine, zakrivi upravni prekršek in je kazniv z denarno kaznijo do 1000 šilingov ali pa z zapornim do 4 tednov.

§ 24.

- (1) Občine so dolžne, da pregledajo izpolnjene osnovne volilne pole in ugotovijo pravilnost vpisanih podatkov ter s tem ugotovijo tudi, ako imajo osebe, za katere je izpolnjena volilna pola, volilno pravico.
- (2) Ako je tako ugotovljena volilna pravica, vpišejo občine volilne upravičence v volilni imenik in sicer po abecednem redu. V volilnem imeniku so vpisane najprej fizične osebe in nato pravne osebe.

V prihodnjih številkah „Našega tednika“ bomo prinesli še nadaljna določila uredbe za volitve v kmetijsko zbornico. Vsem bralcem priporočamo, da ta navodila dobro preberejo ter jih shranijo, da jih bodo imeli pozneje po potrebi vedno na razpolago.

Kmetijstvo v borbi za obstoj

Kdor s pozornostjo zasleduje razvoj kmetijstva evropskih držav izven „železne zaves“, je moral odkriti silne napore, s katerimi se hoče evropsko kmetijstvo rešiti nasilne socializacije zemlje. Milijoni investicij, podvojena racionalizacija in še nešteto drugih ukrepov kaže, da se tudi kmetijstvo zaveda resnosti položaja, v katerem se z njim vred nahaja vsa Evropa.

Trenutno sledi Evropa vzgladu ameriškega kmetijstva, ki se krčevito trudi za skrajno industrializacijo in se danes nahaja v res zavilnem položaju.

Število ameriških farm cenijo na 6 milijonov. Povprečna površina znaša 70 ha, kar bi odgovarjalo naši velekmetski. Domala polovico vse obdelane zemlje pa ima v Ameriki v rokah 100.000 velefarm. Samo v zadnjem desetletju so ti velefarmarji pokupili dober milijon malih posestev.

Ameriški farmer je tip kapitalističnega kmeta. Predvsem in najprej je trgovec. Tudi trgovske družbe farmerjev po vzorcu delniških družb niso več redke. Zemlja mu je izključno samo delavnica, ki naj mu da čim več pridelka, katerega skuša s čim večjim pridom prodati na trgu. Izkupička pa ne uporablja toliko za to, da si ustvari čim udobnejše življenje, marveč ga nalaga ponajveč v moderniziranje svojega gospodarstva. Nikakor zato ne bi smeli primerjati ameriškega kmeta s kakim „gospodskim kmetom“, ki svoje posestvo samo še nadzira, ki redno kasira vnovčeni denar, v gotovih dneh pa si privoščijo vse ugodnosti in udobnosti mesta. Ameriški kmet je delaven in nenavadno varčen, je tip trgovca, ki misli samo na svoje gospodarstvo.

Dvoje prednosti ima ameriško kmetijstvo. Posestva so po naših evropskih pojmihi obsežna, arondirana in ležijo ponajveč v ravnini. Posebni kreditni zavodi pa oskrbujejo farmerje z dolgoročnimi posojili. To dvoje omogoča dalekosežno nabavo strojev. Naše mlatilnice in vlačilci so za Amerikance zastareli modeli, njihova industrija kmetijskih strojev proizvaja najraznovrstnejše specialne stroje, ki so pravi čudeži moderne tehnike. Stroji pobirajo in nakladajo krompir, stroj izkopava repo, odreže liste in jih stisne v nekatere zaboje, repo pa oddaja očiščeno v vreče; kakor omnibus vozi po bombažnih nasadih stroj-trgač in obira grmovje ter oddaja čisti bombaž že kar v vrečah. Hibridni (je križano)

koruzo, ki ima storže v enakomerni višini, obira in lušči poseben stroj. Ni slučaj, da deluje največje ameriško podjetje za kmetijske stroje, International Harvester Company, že desetletja s polno paro in ima naročila za leta naprej. Naj omenimo še znano pšenično farmo „Campbell Farm Corporation“ v državi Montani, ki ima 38.000 ha zemlje in obdeluje to ogromno površino v par „njivah“ z vlakom strojev, ki so v polnem času neprestano na delu. Med vožnjo sprejemajo kurivo in menjavajo monterje. Vsako tretje leto polje počiva, ker pridelujejo izključno le pšenico.

Ni čudno, da je tako kmetijstvo donosno in da bistveno vpliva na svetovne žitne cene. Izračunali so, da so farmerski dohodki v sedanjih letih petkratno višji kot pred vojno. Pred leti je bila še cena srednje farme v zapadnih predelih do 10.000 dolarjev, dočim je danes narasla na 50.000 dolarjev. Posledica mehanizacije je, da je število v kmetijstvu zaposlenih v zadnjem desetletju padlo za cela dva milijona na okroglo 7 milijonov oseb. Tako je razumljivo, da neprestano raste donos, račun na eno osebo, pada pa spričo svojevrstnega kmetovanja pridelok na hektar.

Če gledamo ameriškega farmerja še z vidika tamošnjega gospodarskega reda, imamo pred seboj podjetnika-trgovca, ki mu je farma izključno samo delavnica in katere modernizaciji posveča vso svojo skrb, dokler mu nese potrebni dohodek. Z isto računarsko hladnokrvnostjo pa jo tudi zapusti, če se mu delo na njej ne „izplača“ več.

Te bežne slike moderne farme pa nam naznačujejo, kje so tod meje evropskega kmetijstva. Drugič pa si ogledamo še drugi tip sodobnega modernega kmetijstva, to je ruski kolhoz.

MEDNARODNI KONGRES ČEBELARJEV

Mednarodnega čebelarjskega kongresa, ki je od 3. do 8. septembra v Leamingtonu, se udeležuje nad 300 čebelarjev iz vseh delov sveta. Dr. M. Rousseau, iz Francije, bo predaval o prenosu značaja pri čebelah. Ženske zastopnice na kongresu pa bo posebno zanimalo predavanje britanske zastopnice, Duruz, o vlogi žensk pri razvoju čebelarstva.

† Pavel Zavodlaj

V nedeljo, dne 12. avgusta je umrl, po dolgi in težki bolezni v 64. letu starosti, na Rijeki duhovni svetnik mariborskega kapitelja, vojni kurat in dolgoletni duhovnik kaznilnice v Mariboru, g. Pavel Zavodlaj.

Pokojnega duh. svetnika, ki je bil izredno priljubljen zaradi svoje izredne radodarnosti in vedno veselega temperamenta, ne samo v mariborski škofiji, ampak v vsej Sloveniji in še preko njenih mej, so pokopali dne 14. avgusta na Rijeki. — Naj mu bo Bog sam plačilo za vsa njegova dobra dela.

URADNE OBJAVE ZBORNICA OBRTNEGA GOSPODARSTVA ZA KOROŠKO

Zavod za pospeševanje gospodarstva
Prikrojevalni tečaj za krojačice po sistemu Müller & sin v Feldkirchen-u
Začetek: ponedeljek, dne 10. septembra, ob 8. uri v gostilni Prieg, Feldkirchen.
Trajanje: 1 teden, dnevno od 8. ure do 13.30.
Prispevek: 74 šilingov.
Prijava in vprašanja je poslati takoj na okrajno trgovsko zbornico v Feldkirchen-u.

Prikrojevalni tečaj za krojače po sistemu Müller & sin v Treibach-Althofen
Začetek: Sobota, dne 15. septembra 1951, ob 8. uri pri krojaškem mojstru Antonu Lassnig, Treibach 21.
Trajanje: Tri zaporedne sobote in nedelje.
Prispevek: 74 šilingov.

Prijava in vprašanja je nasloviti takoj na gospoda krojaškega mojstra Lassnig-a, Treibach 21.

Pomočniški izpiti za rokodelce v jeseni 1951

Vsi oni vajenci, katerih učna doba konča v smislu vajeniške pogodbe najkasneje, dne 31. decembra 1951, se morejo prijaviti k jezenskemu pomočniškemu izpitu. Zaključek prijav dne 20. septembra 1951.

Prijave je treba oddati pri oni podružnici zbornice, ki je pristojna za obrat vaje — za Celovec mesto in okolico pri upravi deželne zbornice, Gabelsberger Strasse 19. Obrazce za prijave je mogoče dobiti pri podružnicah zbornice.

Prijavne obrazce mora vajejenec izpolniti z ročno pisavo. Priložiti pa je: krstni list, opis življenja, učno pogodbo, odhodno spričevalo strokovne šole, izkaz o učni dobi ter pristojbino za izpit v znesku 30 šilingov.

Izpitne prijave, ki ne bodo predpisano izpolnjene in opremljene z vsemi zahtevanimi dokazili, bodo brezizjemno zavrnjene.

Živnorojska zveza za rumenkasto živino
Koroška — štajerska

Plemenski sejem v Št. Vidu na Glini dne 13. septembra 1951

Plemenskega sejma v Št. Vidu na Glini dne 13. septembra 1951 se udeležita živnorojska zveza za rumenkasto živino „Koroška-Stajerska“ in koroška deželna svinjorejska zveza. Na sejmu bodo torej mladički in žensko govedo rumenkaste (Blondvieh) pasme, kakor tudi merjasci in mlade svinje plemenite in oplemenjene pasme.

Posebna ocena vseh skupin bo prejšnji dan od 13. ure naprej.

Pincgavska živnorojska zveza za Koroško in Vzhodni Tirol
PLEMENSKI SEJEM

za žensko pincgavsko plemensko živino bo dne 6. septembra 1951 v Lienzu. Dogon: 70 do 80 glav, krave in telice blizu konca brejosti. Zelo ugodne nakupne možnosti.

URAD KOROŠKE DEŽELNE VLADE — ODDELEK ZA UPRAVO PREMOŽENJA

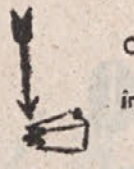
Prodaja nepremičnin

Kmetijsko posestvo vulgo Priesinger na Spodnjih Krčanjah, občina Grebinj, vlož. št. 8, k. o. Mala vas, v izmeri 15.713,34 ha, od tega 2.602,29 ha gorsta, s stanovanjskim in gospodarskim poslopjem ter inventarjem, je naprodaj.

Pismene kupne ponudbe je po lastnem cenilnem preudarku oddati pri uradu koroške deželne vlade, oddelek za upravo/premoženja, v Celovcu, Paradeisergasse 7, Burg, 2. nadstropje, soba 35, do 22. septembra 1951.

Ach, wie oft sind
Kuchen, Torten
speckig wie ein Häs
geworden!

Oder in der
Mehlspeis lag
irgend so ein
Nachgeschmack,

oder aber ist
die Farbe
so als ob der
Kuchen darbe!

Leicht ist solches
zu vermeiden,
wenn Du nimmst
zu allen Zeiten:

König
BACKPULVER
*mit den
Bilderrezepten*

Slavenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in soboto tudi od 18.30 do 18.55. — Poročila vsak dan razen sobote in nedelje.

- 9. septembra: Verski govor — Vokalni koncert.
- 10. septembra: Iz svetovne literature.
- 11. septembra: Zdravnik. Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške.
- 12. septembra: Gospodinja in gospodar.
- 13. septembra: Oddaja za mladino.
- 14. septembra: Sodobna vprašanja.
- 15. septembra: Iz slovenske literature. Zvečer: Zvočna igra „S pastirji v dolino“.
- 16. septembra: Verski govor. — Jutranji koncert.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA val 327,1 202,1 in 212,4 m

Oddaje vsak dan od 5.—7., od 12.—16. in od 18.—24. ure, ob nedeljah od 6.30.—24. ure. Gospodinjski nasveti v torek ob 6.15 in ob 13.30. — Kmetijski nasveti v nedeljo ob 16.30. — Kulturni pregled v četrtek ob 14.15. — Zanimivosti iz zdravstva in prirode v sredo ob 19.40 in petek ob 14.15. — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi v petek ob 18.00.

„INSECTA“

žarnica za plinsko izhlapevanje avstr. in nemški patent uniči vsak mrčes, kakor muhe, molje, stenice itd. št. 36-80

Glavno zastopstvo za Koroško

FRITZ SCHMIDT

Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 29

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Od 7. — 12. IX.: „Die Tänzer vom Broadway“.

PRECHTL

Od 7. — 13. IX.: „Höchst gefährlich“.

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 7. — 10. IX.: „Flammendes Tal“.

Od 11. — 13. IX.: „Die Todesfälle von Chicago“.

Specialna trgovina dežnih plaščev

V. Tarmann

CELOVEC-KLAGENFURT

Völkermarkterstrasse 16

POPRAVLJAMO IN IZDELUJEMO

PO MERI DEŽNE PLAŠČE

Ing. Leopold Wilfan

Oblastv. poobl. elektroinstalater za vsa

elektroinstalacijska dela

IZVEDBA STRELOVODNIH

NAPRAV

Sodno zapriseženi

izvedenec

Celovec - Klagenfurt Theatergasse 4

KMETJE, POZOR!

Subvencije in posojila za gospodarske stroje so Vam na razpolago. Zato naj zlasti gorski kmetje ne zamudijo ugodne prilike radi nakupa strojev.

Vse subvencionirane stroje Vam dobavlja najceneje Vaše domače podjetje, kjer dobite tudi vsa podrobnejša pojasnila in navodila.

JOHAN LOMSCHEK

STROJI, KOLESJA IN GLASBILA

Zagorje - Sagerberg

P. Eberndorf, Kärnten

Dobra knjiga

ŠE VEDNO PO STARI CENI

Album Koroške	10 šilingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5.—
Rotija (Mauser)	3.—
Sin mrtvega (Mauser)	3.—
Prekleta kri (Mauser)	3.—
Čmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	20 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.— U. S. A. dolarja

DÜNNGÜLLE-VERREGNUNG

DIE ERFOLGREICHSTE
AUSNUTZUNG DES
WIRTSCHAFTS-
DÜNGERS

Uporaba razredčene gnojnice zagotavlja večje pridelke krmne — zvišuje donosnost živinoreje.

Dvo- in trobatne sesalke za dvigalno višino do 200 m, krožne sesalke za polnjenje sodov in za dvigalno višino do 60 m. — Gnojnišnične cevi in cevi za umetni dež, 70, 89 in 108 mm premera. — Suša ne more več povzročiti škode. Pri nakupu morete dobiti spet subvencije in posojila.

RUDOLF BAUER - VOITSBERG

Štajerska tvornica črpalk in cevi - Telefon 74

LETNE SRAJCE (svetle, stalne barve) v vseh modnih barvah . . . S 78.—

Pichler

BELJAK-VILLACH

Bahnhofstraße 9

Kroj napravi moža!

Ko obiščete Celovec, kupite šolske in damske torbice, nahrbtnike, denarnice, KOVČKE itd.

najugodnejše pri

Hegenbart

Celovec-Klagenfurt, Villacherstraße 9 (pri prometnem stražniku)

Beri, širi

„Naš tednik“
in oglašuj v njem!

Oglasni oddelek lista ima telefonsko številko 43-58. Naročila oglasov sprejemamo tudi telefonično do ponedeljka 18. ure.

Uprava posluje vsak dan od 8. do 12 in od 14. do 18. ure. V soboto popoldne zaprto.

MALI OGLAS

Kupim vsako množino posušenih gobanov (jurčkov) po dnevni cenah. — Ignaz Blüml, tvornica konzerv, Celovec-Klagenfurt, Walzenegger Strasse 36. Tel. 20-84.

Cementno strešno opeko kupite najboljšo pri izdelovalcu Johann-u Zagar-ju v Celovcu, Rampenstrasse 15. Naprodaj imam tudi vsako množino najboljšega jugoslovanskega in avstrijskega cementa po najnižjih cenah, v plačilo vzamem tudi les in dostavljam na dom. Prepričajte se.

URADNE OBJAVE

Deželno finančno ravnateljstvo za Koroško
OBJAVA

Deželno finančno ravnateljstvo za Koroško objavlja, da poslujejo uradi finančne urada-Celovec, ki so imeli doslej uradne prostore v Waisenhauskaserne, od srede, dne 29. avgusta 1951 naprej v baraki na August-Jaksch-Strasse. Obenem finančno ravnateljstvo sporoča, da od četrta, dne 30. avgusta 1951 naprej, izplačevanje brezposelnih podpor ni več kakor doslej v gostilni Roth, ampak tudi na August-Jaksch-Strasse.

Državna realna gimnazija in državna realna šola v Celovcu

ZACETEK ŠOLSKEGA LETA 1951-52

Ponedeljek, dne 10. septembra 1951: Od 8. do 12. ure: ponavljalni in naknadni izpiti.

Torek, dne 11. septembra 1951: Ob 8. uri: sprejemni izpiti, tudi za prvi razred; nadaljevanje drugih izpitov. Prijave za sprejemni izpit do 7. septembra v času od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni.

Sreda, dne 12. septembra 1951: Od 9. ure: vpisovanje v vse razrede.

Četrtek, dne 13. septembra 1951: Ob 8. uri: začetna služba božja (katoliški učenci v marijaniški kapeli, evangelijski učenci v evangelijski cerkvi); ob 9. uri: začetek pouka.

Ravnatelj: dr. Manfred Lorenz

Mestni urad občine Borovlje

RAZPIS

V občini Borovlje je razpisano mesto stavbnega tehnika (absolvent gradbene obrtni šole za visoke in talne stavbe). Prednost imajo prosilci, ki imajo tudi znanje v visokem in talnem stavbarstvu, v gradnji cest in vodovodnih naprav. Najmanjša starost 28 let, najvišja starost 40 let.

Prejemki so urejeni po prejemkih državnih uradnikov.

Namestitev je eno leto na poskušnjo. Po ugodno prebiti preizkusni dobi sledi definitivna namestitev s plačo po zadevnem zakonu o prejemkih.

Prosilci za razpisano mesto naj oddajo pravilno opremljene prošnje (opis življenja s točnimi in posameznimi podatki o dosedanjem delu, izpitna spričevala, izpričevala o dosednji zaposlitvi, dokaz o avstrijskem državljanstvu, zdravstveno spričevalo, navstveno spričevalo) do 30. septembra 1951 pri občinskem uradu Borovlje. Pozneje došle in pomanjkljivo opremljene prošnje ne bodo vpoštene.

Zupan

DRŽAVNO UČITELJSKE V CELOVCU

Izobrazovališče za otroške vrtnarice in vadnica

Ponavljalni in dodatni izpit dne 10. in 1. septembra 1951 od 8. ure naprej. Ob 15. uri začetna konferenca. Gojenci vseh treh zavodov so dne 12. septembra 1951 ob 7.55 v vseh zadevnih razredih. Otroški vrtec v vadnici bo odprt dne 17. septembra 1951 ob 9. uri.

Ravnateljstvo

Kdaj je živel najmodrejši mož? — Kakor hitro je umrl.)

Kdaj kosimo seno? — (Nikoli, kosimo le travo.)

Kaj je že zdaj naj gotovo pa vendar vedno znova pripravljamo? — (Postelja.)

SCHAFWOLLENFABRIK

JOHANN PENKER

PUSARNITZ * KÄRNTEN

Izdelava vseh vrst tkanin iz ovčje volne, loden, odeje in preja iz čiste volne.

Originalni loden za noše, priporočen po koroškem uradu za domačo obrt.